

Mare

**Voetbalcommentaar
versus correct Engels**

Pagina 7

Elke academicus hoort een activist te zijn, vindt criminoloog

Pagina 3

Opinie: Duisenberg ondermijnt autonomie van universiteiten

Pagina 8

Sociale jetlags en andere studentenkwalen. 'Pfoe, ik heb bier verdiend.'

Pagina 9

Passen ze ook allemaal?

Universiteit maakt zich op voor stormloop aan studenten

Leiden is in trek bij studenten: veel opleidingen groeien. Alleen zijn cijfers van de vooraanmeldingen volkomen onbetrouwbaar. Hoe richt je het onderwijs in als pas bij het eerste college blijkt hoeveel eerstejaars er daadwerkelijk komen opdagen? 'Dit is niet goed voor je gezondheid.'

DOOR VINCENT BONGERS 'Ik heb bij het eerste college de koppen geteld. Nu weten we eigenlijk pas echt hoeveel studenten in Leiden psychologie studeren,' zegt Arjaan Wit, de opleidingsdirecteur van psychologie. 'Er zijn 330 studenten die de internationale variant van de bachelor volgen en er is plek voor

285 in de collegezaal. Die eerstejaars waren er echter niet allemaal present, een paar mensen zaten nu op de trap. Na een paar weken komen er altijd wat minder studenten, dus dat komt wel goed.'

De afgelopen maanden is de opleiding bezig geweest om in te schatten of studenten die zich hebben aangemeld ook echt naar Leiden komen. 'Het is door eigen onderzoek dat we ongeveer weten hoeveel mensen we mogen verwachten. Die onzekerheid is stressvol. De lontjes op de werkvloer zijn wat korter.' 'Het is niet goed voor je gezondheid,' stelt instituutmanager Anna Zandvliet. 'Medewerkers slapen er slecht van.'

Volgens de cijfers van Studielink heeft de Universiteit Leiden 1000 vooraanmeldingen meer in de bachelor dan vorig jaar. Een enorme groei, althans: op papier dan. De Universiteit van Amsterdam mag een mega-invasie van 3500 eerstejaars verwachten.

'Het is een lijst waarop je niet kunt bouwen,' legt Wit uit. 'We hadden op een bepaald moment 1700 vooraanmeldingen. Die getallen worden opgepikt door de media en gaan een eigen leven leiden. Maar studenten

melden zich bij verschillende opleidingen en universiteiten. Dan kun je zo'n aanmelding wel voor de helft of eenderde meetellen, maar als die student toch naar Leiden komt, moet je wel een hele stoel in de collegezaal hebben.'

Zandvliet durft nog geen definitief cijfer te geven 'maar in totaal verschijnen er tussen de 710 en 720 eerstejaars bij psychologie. Dan gaat het om de Engelse en Nederlandstalige bachelor samen.' Dat is ook getal dat het instituut had ingeschat. 'Dat is echt heel knap gedaan. Daar zitten heel veel uren in,' aldus Wit. 'We konden ook niet uitgaan van vorig jaar. Toen was er nog een fixus, die is nu geschrapt.'

In 2016 waren er rond de 500 eerstejaars. 'Dat betekent nu acht werkgroepen en zestien tutoren extra,' zegt Wit.

Zandvliet: 'Stel dat er honderd studenten meer komen dan verwacht, dan is dat echt een drama.' Wit: 'De 1700 die Leiden op hun lijstje hebben staan, vragen we om mee te doen aan de verplichte matching. Dat is de eerste schifting: dan ben je er al zo'n 700 kwijt. Ook van de groep die wel meedoet, valt een gedeelte af.'

Zandvliet: 'In juli sturen we dan een mail aan de studenten die de matching hebben gedaan: "Kom je ook echt?" Studenten die

antwoorden niet naar te Leiden komen, streep je weg. Weer wat later sturen we een nieuwe mail: "Als je niet reageert, dan is er geen plek voor je." Dan zijn er altijd weer studenten die alsnog komen. Je haalt allerlei trucs uit om te achterhalen wie er allemaal in september in de collegezaal zitten.'

Ook filosofie groeit flink. 'Een van onze masteropleidingen verdubbelde in twee jaar tijd, van 25 naar 50 studenten, terwijl de bachelor in vijf jaar groeide van 50 naar 80 eerstejaars studenten,' zegt onderwijsdirecteur Jan Sleutels. 'Het lijkt erop dat onze nieuwe Engelstalige bachelor 54 studenten trekt. We moeten nog afwachten of dat klopt, maar hebben natuurlijk al maanden geleden moeten plannen hoeveel colleges, werkgroepen en docenten we komend jaar nodig hebben. Wel werd het steeds duidelijker dat onze prognoses conservatief waren. We gingen uit van 20-30 extra studenten, maar daar gaan we dus duidelijk overheen. We hadden al nieuwe stafleden aangesteld, onder wie een hoogleraar, maar dat bleek niet

genoeg. Dus hebben we in allerijl nog meer docenten geworven. De timing van dat *last minute*-werk in de zomermaanden is niet echt gelukkig, vanwege tentamens, hertentamens, scripties, deadlines voor onderzoek en vakanties. Werkdruk is een *issue*. Het afgelopen jaar is sowieso enerverend geweest: niet alleen rollen we een nieuwe opleiding uit, maar ook verhuisden we van de Reuvensplaats naar het P.J. Veth-gebouw en hadden we een visitatie voor onze drie opleidingen.'

Een ander probleem: geld. 'We worden gefinancierd op basis van behaalde studiepunten, maar die inkomsten zien we pas na twee jaar na dato. We moeten de groei dus voorfinancieren. Gelukkig kunnen we daarvoor putten uit reserves, en heeft de faculteit ons extra middelen gegeven om de Engelse opleiding op te zetten.'

> Verder lezen op pagina 6

Geen commentaar

Vuilnisboeket

DOOR MARLEEN VAN WESEL Een bloemstuk van afval, zo groot als zichzelf, daarnaast spraken de laureaten tijdens de opening van het academisch jaar hun dankwoord uit. En Plastic Soup Surfer Merijn Tinga zijn openingspeech. 'Nou, nou, Leiden óók duurzaamheid', was rector magnificus Carel Stolker de sceptici (hoi!) in de Pieterskerk alvast voor.

In 2015 nog maar wilde de Leidse universiteit, als enige van Nederland, niet eens deelnemen aan duurzaamheidsranglijst Sustainabil. Iets met tijd en geld. Na een petitie van studenten kwam het er uiteindelijk wel van, waarop de universiteit roemloos buiten de bekendgemaakte top vijftien eindigde.

Intussen zijn er de nodige stappen gezet. Bij de bouw van de bètacampus bijvoorbeeld, investeringen op het gebied van CO₂-compensatie en er komen nog meer zonnepanelen aan.

Duurzaamheidscommissie Green Keys en de studentenpartijen kregen in 2016 versterking van een heus Green Office (LUGO). Stolker gaf bij de opening toe dat hij zelf 'echt wakker geschud' moest worden, door de studenten. De voorzitter van Catena wees hem er eens op dat internationale studenten zich bij hun studiekeuze graag laten informeren over duurzame inspanningen. Inmiddels is er een voor de Leidse universiteitswebsite relatief goed vindbaar dossier, genaamd De Duurzame Universiteit. Er is zelfs een pagina waarop je allerlei cijfers over energieverbruik en duurzaamheidsprestaties per universiteitsgebouw kunt checken.

Informatievoorziening alleen al levert aardig wat Sustainabil-credits op. Afgelopen jaar werd Leiden zowaar derde. En als kers op de groen uitgeslagen taart, stond maandag de Opening van het Academisch Jaar dus in het teken van duurzaamheid.

Maar stappen zetten is nog wat anders dan je erop laten voorstaan.

Het afvalkasteel op de Faculteit Sociale Wetenschappen blijft intussen een luchtkasteel. Vlak voor de zomer besloot de universiteit voorlopig een streep te zetten door de gescheiden inzameling van plastic. Afvalverwerker Vliko verbrandt het immers toch mee met het andere restafval: door de lage olieprijs zijn nieuwe plastics goedkoper dan recycling.

Wel pakt de universiteit groots uit met de plaatsing van ruim dertig watertappunten van Join The Pipe. Dat is een organisatie die met de verkoop van zulke tappunten en bidons drinkwaterprojecten in ontwikkelingslanden financiert. Tinga mocht in een promotiefilmpje over het Rapenburg peddelen, naar het eerste Leidse tappunt, in Plexus. In het Vondelpark in Amsterdam staat er ook eentje, evenals op het Plein in Den Haag en ook op de campus van de TU Delft zijn ze te vinden. Buiten. Waar sporters, toeristen en andere voorbijgangers passeren en horeca of dorst de enige alternatieven zijn.

Maar in Leidse universiteitsgebouwen stroomt bij de toiletten toch gewoon drinkwater uit de kraantjes, à *volonté*? Universiteitsgebouwen bovendien, waarin het wegwerpwaterflesjes-assortiment onlangs nog is uitgebreid. In de Healthy Waters-vitrine in de kantine van het Lipsius staat een duizelingwekkend aantal (>20, echt waar!), met evenzoveel kleurtjes, smaakjes en stoffes. De enige bijdrage die de universiteit daarmee levert tegen plastic soep is consumenten lamleggen van de keuzestress, in de hoop dat zij uiteindelijk zonder de aankoop van een drankje verward afdruipten.

De stap naar watertappunten brengt de universiteit zo niet verder dan de symboliek van een vuilnisboeket. Nou, nou, Leiden óók duurzaamheid.

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 15000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.skloosterman@mare.leidenuniv.nl
Marleen van Wesel h.g.van.wesel@mare.leidenuniv.nl
Medewerkers
Femke Blommaert • Mattijn de Groot • Holger Gzella •
Monica Preller • Marit de Roij • Benjamin Sprecher
Fotografie Taco van der Eb • Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot • Bandirah • Silas.nl
Basisontheek Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving Marcel van den Berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) • Prof. dr. F. Israel (vice-voorzitter) • Dr. Hans Vollaard (secretaris) • Maxim Allaart •
Asel Arynbaeva • Joline Cramer • drs. Bart Funnekotter •
Marlou Grobbee • drs. Malou van Hintum • mr. Folkert
Jensma • Josephine Say • Prof. dr. Nico Schrijver
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op *Mare* loopt van september t/m
juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd
krijgen door €35 over te maken op IBAN
NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden
(o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en
vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres
te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl.
Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het
studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending
redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272.
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende
nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag
16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Promovendi, postdocs, profs en andere Pokémon

Welkom eerstejaars, welkom op de universiteit. Mij valt de eer ten deel om jullie verstandig toe te spreken. Uitermate verstandig zelfs.

Waar ik vorig jaar slechts een nederige postdoc was, ben ik dit jaar een universitair docent (afgekort als UD). En waar het lezen van deze column de afgelopen jaren nog facultatief was, kan ik vanaf nu slechte cijfers uitdelen aan studenten die niet naar me luisteren.

Ik hoor jullie al denken: 'Postdoc? UD?'

Beste eerstejaars, de ivoren toren der wetenschap kent meer bewoners dan de alom bekende student en professor. Bewoners die je uiteindelijk allemaal zal moeten leren herkennen. Daarom in deze column alvast een stoomcursus universitaire terminologie.

In den beginne is er **de promovendus**: deze is over het algemeen gemakkelijk te herkennen als die ene extra slecht voorbereide werkgroepdocent, met gejaagde blik. Iedereen die verder wil in de wetenschap moet eerst promoveren. Dit betekent dat je poogt vier wetenschappelijke artikelen in vier jaar te publiceren. Gemakkelijk toch? Een wetenschappelijk paper is toch weinig meer dan een uitgebreide versie van de werkstukjes die je als student al leerde schrijven?

Helemaal fout.

Studeren is feitelijk het tot je nemen van perfect gestructureerde kennis uit welgedoachte boeken. Als promovendus moet je daarentegen opeens iets nieuws doen. Iets wat nog niet bestaat en wat nog niemand ooit in de geschiedenis van de mensheid heeft gedaan. Het is chaos, het is verschrikkelijk, en vraag een promovendus nooit hoe het met zijn/haar profschrijf gaat.

De postdoc: iemand die klaar is met zijn doctoraal (d.w.z. gepromoveerd is). Je hopt van jaarcontract naar jaarcontract in de hoop ooit UD te worden. De term 'post-doc' is dan ook verkeerd gekozen. Het had eigenlijk 'pre-baan' moeten zijn. De postdoc is extreem specifiek opgeleid, en kan dus maar op een paar heel specifieke plekken werken. Die liggen meestal op verschillende continenten.

Dus zeg maar dag tegen dat naïeve idee dat je een langetermijnrelatie kan hebben, zoals verder iedereen van jouw leeftijd. Laat staan een eigen familie. Wegens een tragische weeffout in de manier waarop onderzoek wordt gedaan, zijn er oneindig veel meer promovendi dan UD-banen. De periode als postdoc is de *valley of death* voor mensen die het niet gaan redden in de wetenschap.

De universitair docent: in een alternatief universum betekent een baan als UD dat je een vast contract hebt en net zo veel verdient als je niet-wetenschapper-vrienden. In de echte wereld krijg je bij je aanstelling de belofte dat je weliswaar wat onderwijstaken krijgt, maar toch echt minimaal de helft van je tijd aan onderzoek mag besteden. In praktijk besteed je ruim tachtig uur per week aan onderwijs. Onderzoek doe je maar op je vrije zondagavond. Vervolgens word je alleen afgerekend op je onderzoeksresultaten. Er zijn op mijn instituut meerdere UD's met een burn-out.

De universitair hoofddocent (UHD): de volwassen versie van de UD zullen we maar zeggen. Het ziet er heel relaxed uit. Maar zo zagen UD's er ook uit, voordat ik er zelf een was.

De professor: vroeger dacht ik altijd dat de hoogleraar het summum van de wetenschap was. Voortschrijdend inzicht heeft mij doen inzien dat dit type universiteitsbewoner de wetenschap is ontstegen. Als een zeldzame Pokémon zijn ze geëvolueerd tot een klasse van ultra-managers die uitblinken in de bureaucratische oorlogsvoering die nodig is om de *funding* van hun UD's en UHD's te beschermen.

Dus eerstejaars. Je bent verstandig toegesproken. Je weet hoe de wereld van de wetenschap werkt. Wat betreft de rest, wat betreft studeren: daar hoeft ik niet veel woorden aan vuil te maken.

Vol lenen, keihard zuipen, en bij twijfel: altijd doen.

BENJAMIN SPRECHER is universitair docent bij het Centrum voor Milieuwetenschappen in Leiden

Column

Word academisch activist!

Want neutraal blijven is een illusie, betoogt criminoloog uit Berkeley

Studentenprotest (de zogeheten Free Speech Movement) aan UC Berkeley, 1964. Foto Bancroft Library

Iedere intellectueel heeft de plicht activist zijn, vindt de Amerikaanse criminoloog Anthony Platt. 'Mensen zijn banger dan nodig is.'

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Anthony Platt – baard, grijze paardenstaart-schreef elf boeken en meer dan honderdvijftig essays over onder meer ongelijkheid, strafrecht, rassenswasties en sociale rechtvaardigheid in de Amerikaanse geschiedenis. 'Ik ben mijn hele leven al een politiek activist', vertelt hij in zijn hotel in Amsterdam.

De emeritus hoogleraar criminologie geeft vandaag een lezing aan de Erasmus Universiteit, mede georganiseerd door het Leidse Van Vollenhoven Instituut, over de ver-

antwoordelijkheid van intellectuelen om activist te worden. Maar kan dat eigenlijk wel? En wat komt daarbij kijken?

Die discussie werd in Platts tijd niet gevoerd, zegt hij. 'In de jaren 60 en 70 was het volstrekt natuurlijk om als intellectueel ook activist te zijn. Dat waren geen twee aparte dingen.'

Platt doceerde aan Berkeley School of Criminology, een belangrijk centrum van radicale ideeën die bestaande machtssystemen bekritiseerden. De universiteiten waren heel conservatief, vertelt hij, maar veranderden in de jaren 60 in een *battleground*. Er werd gestreden over het curriculum, wie welk vak gaf, wie de studenten waren, de relatie tussen professors en studenten, hoe de universiteit eruit zag, wat voor kunst er aan de muur moest. Universiteiten steunden vaak

wel strijd die buiten de universiteit werd gevoerd, maar het was al lang niet meer voorgekomen dat de universiteit zelf ook onder vuur lag.

'Het programma waarbinnen ik doceerde, nam geld aan van de overheid om deze demonstraties te onderdrukken, terwijl ik op straat tegen oorlog protesteerde. Het curriculum was conservatief, en stond in dienst van de overheid en de politie, terwijl de universiteit tegelijkertijd ook activisten afleverde. En dat gebeurde overal.'

De universiteit van Berkeley sloot uiteindelijk de afdeling. 'In die tijd werden overal in Europa en de VS progressieve bewegingen verslagen. Ik verloor mijn baan, maar anderen moesten het land uit, of werden in de gevangenis gegooid.' Hij is inmiddels weer terug op Berkeley. 'Er zitten nu

andere mensen, en ze hebben me terugggevraagd. Dat geeft wel een *sense of justice*.'

Belangrijk: je geschiedenis kennen. Dat geldt ook voor academici. 'First rule of activism: je moet weten wie je bent. Het blijft me verbazen dat zoveel intellectuelen zo weinig kritische kennis hebben over hun eigen werkplek: over hoe de universiteit werkt, of de geschiedenis van hun discipline. Je moet begrijpen wie jij bent en wat jij doet. En dat de universiteit ook een instituut is met macht – het staat niet buiten de maatschappij.'

Onder zijn studenten merkt hij steeds meer interesse in activisme, maar merkt ook dat veel terughoudend zijn. 'Er bestaat veel wantrouwen jegens academici, en terecht. Ze keren bewegingen derugtoe, zijn bang hun carrière in gevaar te brengen. 'Mensen zijn banger dan nodig is. Je kan niet zeggen: ga maar activist worden en maak je niet druk. Het heeft natuurlijk risico. Daarom doe je het met andere mensen. Maar ik denk dat, in ieder geval in de VS, de angst om je baan te verliezen geïnternaliseerd is.'

En integriteit? Moet een onderzoeker niet altijd afstand bewaren om objectief te zijn? 'Mensen die dat zeggen, doen alsof ze buiten de politiek staan. Dat staan ze niet. Ze stemmen, ze geloven bepaalde dingen. Hoe kan je rechten studeren, of criminologie, of over immigratie schrijven, en honderd procent neutraal blijven? Dat is een illusie.'

'Ik denk dat het je academische werk juist scherper maakt. Ik schrijf nu een boek over politie en gevangenis, en ik voel een grote verantwoordelijkheid om het goed te doen. Wat ik schrijf, heeft gevolgen, dus ik moet het goed op papier krijgen. Activisme maakt het juist sterker.'

Congres: Academic Activism, met Tony Platt. Erasmus Universiteit Rotterdam, 7 sept, 14:30 u

Homo's floten niet

Literatuur droeg bij aan het medisch, juridisch en maatschappelijk op de kaart zetten van de homoseksuele identiteit. Mary Kemperink, hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen houdt daarover vandaag de Bert van Selm-lezing.

U onderzoekt de relatie tussen literatuur en wetenschap. Literatuur zou een 'transporteur' zijn. Hoe zit dat?

'Het werkt twee richtingen uit. In *On the Origin of Species* zitten onmiskenbaar invloeden uit romans uit Darwins tijd, inclusief het *happy end*. Andersom verwerkte Harry Mulisch in *De ontdekking van de hemel* veel sterrenkunde. Maar ook het idee dat het oplucht om jezelf te uiten, en niet alles op te kroppen, kom je vaak tegen in romans. Een redelijk nieuw idee, dat we in verwaterde vorm van Freud hebben overgenomen. Literatuur maakt gebruik van kennis, of: vermeende kennis.'

Uw lezing gaat over de periode 1885-1925. Werd er eerder niet over homoseksualiteit geschreven?

'Jawel. Eind achttiende, begin negentiende eeuw verschenen er bijvoorbeeld erotisch gekleurde boeken over lesbische vrouwen. Er werd allerlei gedachtegoed in geventileerd over verderfelijke en gevaarlijke vrouwen, die loerden op onschuldige jonge meisjes. In deze boeken zat echter geen medische kennis. Er werd slechts beschreven hoe men dacht dat het was.'

'Later raakte die kennis wel bekend, in de jaren tachtig en negentig van de negentiende eeuw ook in bredere kring. In romans kwamen homoseksuele mannen en vrouwen voor. Ook verschenen er tendensromans, zeker in Duitsland, waar homoseksualiteit strafbaar was. In die boeken werd betoogd dat we anders en verlichter zouden moeten denken. Sommige romans kregen zo een emancipatoire functie.'

En in Nederland?

'Hier was homoseksualiteit aanvankelijk niet strafbaar, tot in 1911 een Zedelijkheidswet werd ingevoerd. Er ontstond een enorme jacht op homo's. Af en toe werden ze in de val gelokt. Ook Nederlandse schrijvers zijn daarvan prooi geweest. PC. Boutens bijvoorbeeld. Louis Couperus zou met prins Hendrik in een mannenbordeel betrappt zijn. Die situatie moest veranderen, beargumenteerden schrijvers in pamfletten en romans.'

In de titel noemt u literatuur 'mede-uitvinder van de homoseksuele identiteit'. Gaat dat niet wat ver?

'Aan het verlangen naar seksueel contact en gevoelens van liefde, daaraan is niks uitgevonden. Dat zit in de mens. Wat wél is uitgevonden in de negentiende eeuw, is het idee dat er zoiets als een homoseksuele identiteit bestaat met allerlei bijbehorende eigenschappen. Medici legden destijds kaartenbakken aan met kenmerken van *de alcoholic*, *de misdadiger* en ook: *de homoseksueel*. Op vragenlijsten stond: rookt u? Kunt u fluiten? Homomannen zouden namelijk niet kunnen fluiten. En ze zouden leugenachtig en roddelzuchtig zijn; vermeende vrouwelijke eigenschappen. Het hele idee dat mannelijke homo's iets vrouwelijks hebben en omgekeerd, dat is een negentiende-eeuwse uitvinding. Het zou mooi zijn als we daar als maatschappij een beetje vanaf zouden komen.'

Heeft literatuur die transportfunctie nog steeds?

'Verhalen blijven belangrijk voor mensen. En tegenwoordig zijn lezers dol op autobiografieën. Over depressiviteit weten ze iets dankzij boeken als *Pil* (2010, Mike Boddé) en *PAAZ* (2012, Myrthe van der Meer). **MVV**

Literatuur als mede-uitvinder van de homoseksuele identiteit. Lipsius, donderdag 7 september, 16.15 uur. Aanmelden: www.bertvanselmlezing.leidenuniv.nl

Frutti di Mare

Sooo good! Denkjoewel!

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Annemaria... Koekoek!' roept een crew-lid van de OWL, de *Orientation Week Leiden*, waar dit jaar ruim 1300 internationale studenten uit 84 verschillende landen aan deelnemen. Achter haar komt een groep studenten naar voren gestormd. Op donderdag staan er *Dutch Workshops & Games* op het programma, bij het Universitair Sportcentrum. Aan de rand van het sportveld staat een stroopwafelkraam en daarnaast een tafel vol wortels en roze koeken.

'Denkjoewel', zegt Reid Kremer (25, rechtenstudent uit Californië). Ze komt net van een les Nederlands. Veel meer is er niet blijven hangen. 'Ik ben hier ook maar voor één semester', zegt ze. Een kamer vinden lukte gemakkelijk, via de universiteit. 'Het enige lastige was dat ik moest kiezen tussen twee verschillende ingangsdagen. De OWL viel daar een beetje tussenin, dus deze week zit ik nog in een hotel.' En als de stroopwafelgeur even haar kant op waait: 'Ik heb echt al stroopwafel-cravings. Ze smaken *sooo good!*'

Op het sportveld staat een houten koe die moet worden gemolken. Verderop ligt een lang touw klaar. Touwtrekken herkent Charlotte Dittrich (22, Duitsland) wel, maar een stellige waaraan twee spijkerbroeken hangen, zegt haar niets. 'Ik snap echt niet wat het idee is', zegt ze nog

vertwijfeld wanneer twee studenten al een poosje aan de broekspijpen hangen. Ze komt hier een jaar Egyptologie studeren. 'Dat kan in Duitsland ook wel, maar ik bestudeer een specifiek schrift. Er zijn wereldwijd maar een stuk of vijf experts. Een ervan is Koen Donker van Heel, van de Universiteit Leiden.'

Zojuist volgde ze de workshop *How to deal with the Dutch*. 'We leerden dat machtsverhoudingen in Nederland een kleinere rol spelen. Dat merk ik zelf ook al. Nog voor de colleges begonnen zijn, is het contact met de staf al informeler dan in Duitsland. Koen mogen we zelfs gewoon Koen noemen.' Een kamer heeft ze nog niet. 'Ik verblijf nu tijdelijk ergens in Den Haag, maar ik ben nog hard op zoek.'

'*Super difficult!*' vond psychologiestudent Weizhou Dai (19, China) zijn kamerzoektocht. 'Uiteindelijk lukte het door de Chinese gemeenschap in Nederland in te schakelen. Ik heb nu zelfs best een goedkope kamer, geloof ik, van vierhonderd euro per maand.' Dai staat samen met zijn studiegenoot Angelo Almendros klaar in een jutezak. Achter hen komt de rest van hun OWL-groep in beweging: verdeeld over twee teams springen ze boven twee zeilen die steeds naar voren worden getrokken. Het is een estafette: zodra de teams Dai en Almendros bereikt

How to deal with the Dutch: zaklopen en touwtrekken. Foto Finn Kortmann

hebben, moeten zij zaklopend verder. Terwijl Dai naar de overkant springt, coacht Almendros zijn team nog vooruit: 'One, two, three, GO! One, two, three, GO!'

Even later staan Dai en Almendros met Indri Brinkyte (19, Litouwen) bij het volgende spel: stokken vangen. Almendros is half-Spaans, half-Italiaans, maar hiervoor woonde hij in Luxemburg. 'Neder-

land was dus niet zo'n héél verre keuze om te gaan studeren', vindt hij. 'En ik vind veel dingen leuk aan Nederland. Vooral ál die fietsen, net een sprookje.' Hij heeft al best wat Nederlanders gesproken. 'Daar zorg ik zelf wel voor. Laatst belandde ik per ongeluk op een Nederlandse housewarmingparty. Toen ben ik gewoon maar met iedereen gaan kletsen.'

Nieuws

Minerva de meeste

464 eerstejaars meldden zich deze El Cid-week aan bij Minerva, nog wat meer dan vorig jaar (427), volgens cijfers van de Plaatselijke Kamer van Verenigingen. Augustinus voerde een ledenstop in bij 391 leden, eentje meer dan vorig jaar. Ook SSR hanteerde een ledenstop, net als in 2016 bij 2010 aanmeldingen. Quintus telde 275 aanmeldingen en Catena 92. Iets minder dan vorig jaar: toen trokken zij respectievelijk 301 en 112 eerstejaars. Wie nu de grootste is, is nog niet helemaal duidelijk. Minerva en Augustinus hebben allebei naar eigen zeggen zo'n 1900 leden.

Ebola

Het Leids Universitair Medisch Centrum heeft van de Europese Unie 1,7 miljoen euro subsidie gekregen voor het onderzoek van een ebola-vaccin. Het vaccin werd in Canada gemaakt, en met succes gebruikt bij de ebola-epidemie die zich in 2014 en 2015 door West-Afrika verspreidde en meer dan 11.000 mensen het leven kostte. De komende vijf jaar gaan LUMC-onderzoekers en partners de werking van het vaccin onderzoeken. Ook kijken ze wat de optimale dosis is, of het veilig is voor kinderen, en brengen ze de bijwerkingen in kaart.

Honours College

De faculteit Sociale Wetenschappen wil in Den Haag ook een *honours college* gaan aanbieden. Dat zei het faculteitsbestuur vorige week tijdens de faculteitsraadvergadering. De faculteit werd verrast door de grote hoeveelheid aanmeldingen van de nieuwe opleiding International Relations and Organisations, die in Den Haag aangeboden wordt (zie voorpagina). Ze willen studenten in Den Haag dezelfde mogelijkheden bieden als in Leiden, zegt bestuurslid Rolf Oosterloo. In dit eerste jaar zal het alleen niet meer lukken, de nieuwe studenten kunnen waarschijnlijk vanaf hun tweede jaar meedoen. Voor de al bestaande, Leidse programma's kunnen ze zich wel aanmelden.

Fiets graven

Op donderdag 7 september tussen 14.00 en 19.45 kan je op het Stationsplein gratis je fiets laten graven met een uniek framenummer. Dit zou fietsendiefstal moeten tegengaan, denkt de gemeente Leiden, die ook meldt dat er in vorig jaar 1203 fietsen werden gestolen in de stad. Een zichtbaar framenummer maakt een fiets herkenbaar en moeilijker om door te verkopen, waardoor het dieven afschrikt. En gevonden fietsen kunnen met het nummer makkelijker naar de eigenaar terug gebracht worden, als die tenminste aangifte heeft gedaan.

Persoonlijk rooster

Studenten en medewerkers van het Leids Universitair Medisch Centrum gebruiken van een nieuw roostersysteem, inclusief nieuwe website en app, die de faculteit op 15 augustus lanceerde. Gebruikers van het systeem krijgen een persoonlijk rooster, door aan te klikken welke groepen relevant voor hen zijn. 'Dat rooster kan je dan importeren in de persoonlijke agenda, zoals je Google Calendar', zegt projectleider Victor Blankespoor. 'En als je lid bent van zo'n groep, krijg je ook direct bericht als er bijvoorbeeld wijzigingen zijn.'

Openluchtbios in kassen Hortus

De openluchtbioscoop van de LIFF Summer Special, dat dit weekend plaats zou vinden, wordt verplaatst. 'Ons scherm is helaas niet bestand tegen de hoosbuien en harde windstoten die verwacht worden', meldt de organisatie. In plaats daarvan vindt de Summer Special plaats in de herfst, en dan wel in de kassen van de Hortus Botanicus, 'de warmste locatie van Leiden', tijdens het Leiden International Film Festival (27 oktober tot 5 november). 'Vanzelfsprekend zal ook deze Summer Special gratis zijn', verzekert de organisatie.

Steeds minder geld per diploma

Universiteiten worden niet voldoende gecompenseerd voor groei

De groei van de universiteiten gaat sneller dan de groei van het budget. Zo krijgen universiteiten steeds minder geld per student en dreigt er een scheefgroei te ontstaan, waarschuwt het Rathenau Instituut. Dat roept de vraag op of universiteiten moeten blijven groeien.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Het instituut publiceerde maandag, bij de opening van het academisch jaar, een analyse, waarin het de inkomsten van de universiteiten afzet tegen het aantal afgestudeerde studenten. Daaruit bleek dat er tussen 2009 en 2016 gemiddeld 33,5 procent meer bachelorsdiploma's, en

27,3 procent meer masterdiploma's worden uitgegeven. De inkomsten vanuit collegegeld en overheid stegen een stuk minder hard, namelijk 18 procent. 'De analyse toont dat de universiteiten flink meer prestaties leveren, terwijl de overheidsfinanciering nauwelijks toeneemt', concludeert het Rathenau.

Het verschil is het grootst bij de technische universiteiten en in Wageningen: namelijk 62,5 bij bachelors, en 44,1 procent bij de masters, maar de inkomsten uit collegegeld en overheid stegen maar 15 procent. Daarvan kwam maar 8,5 procent van de overheid. 'Vanwege een tekort aan staf en practicumfaciliteiten overwegen de TU's voor enkele studies een studentenstop', meldt het instituut.

De groei van Universiteit Leiden, als niet-technische universiteit, valt overigens op: die levert sinds 2009 maar liefst 76,8 procent meer bachelors af, en 37,5 procent meer masters. Het budget, vanuit overheid en collegegeld, steeg met iets minder dan 29 procent.

Universiteiten werven actief studenten, ook in het buitenland, valt luidt de verklaring voor de groei. Maar het is de vraag of universiteiten maar continu op deze manier moeten groeien. Het instituut pleit voor een 'gerichte groei' die wordt afgestemd op de vraag van de maatschappij in plaats van op die van de student. 'In plaats van praten over studentenstops, zouden we het debat moeten voeren over de kwaliteit van het universitaire onderwijs

en moeten bedenken welk systeem daar het beste bij past', aldus directeur Melanie Peters.

Intussen vragen jongerenorganisaties Interstedelijk Studenten Overleg (ISO), vakbonden CNV Jongeren, FNV Jong en vijf andere organisaties aandacht voor de slechte aansluiting van opleidingen op de arbeidsmarkt. Het hoger onderwijs groeit, maar sluit niet aan op de arbeidsmarkt. Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt publiceerde dinsdag een rapport waarin stond dat de aansluiting van hbo-opleidingen op de arbeidsmarkt is verslechterd. 'Er is sprake van een toenemende onbalans tussen vraag en aanbod. Het aantal gediplomeerden is te groot voor het aantal beschikbare banen die direct aansluiten op de opleidingen.'

Sparen met geld van DUO

Meer dan de helft van de studenten gebruikt leenstelselgeld om mee te sparen, ontdekte het Nederlands Instituut voor Budgetvoorlichting.

Het Nibud is een stichting die zich bezig houdt met geldzaken, en doet om de paar jaar onderzoek naar de financiën van studenten. Dit jaar voerden ze dat onderzoek uit onder bijna 1400 studenten uit hbo en wo. Het doel van het Nibud is om te zorgen dat mensen verstandig met hun geld omgaan, dus waarschuwt de organisatie tegen al te gemakzuchtig lenen.

'Lenen hoeft geen probleem te zijn, als studenten goed kijken welk bedrag ze moeten lenen, en beseffen dat hun lening een schuld is', legt de organisatie uit. 'Maximaal lenen zonder noodzaak, kan leiden tot onnodig hoge schulden.' Ja, de rente is verwaarloosbaar (dit jaar zelfs 0 procent), maar niemand garandeert dat dat altijd zo blijft. Toch zet 54 procent van alle studenten een beetje van hun DUO-lening opzij. Gemiddeld sparen ze 146 euro per maand.

Eén op de zeven sparende studenten zegt het geld opzij te zetten voor een huis. Dat lijkt slim: de rente op hypotheek is immers meer dan nul procent. Het probleem is dat tegenover dat makkelijk gespaarde geld een even grote studieschuld

staat. En hypotheekverstrekkers houden niet van schulden, dus op deze manier sparen voor een huis schiet minder op dan je misschien zou denken. Makelaarsclubs NVM en VBO trokken vorige week aan de bel bij de Tweede Kamer, omdat het leenstelsel het nog lastiger maakt

voor starters op de woningmarkt.

Het percentage studenten dat leent, is dankzij het leenstelsel verdubbeld: in 2015 had 30 procent van de eerste- en tweedejaars een lening, nu is dat 62 procent. Oftewel: 38 procent van de studenten leent niet, ondanks de gunstige voorwaarden en

de afwezigheid van rente. Niet zo raar dus, dat er ook meer studenten thuis blijven wonen, en dat ouders vaker meebetalen aan de studie. Er zijn niet meer studenten gaan werken, maar de studenten die wel een baantje hebben, maken meer uren dan in 2015. **BB**

Ook 'verkamering' in de Merenwijk

Een tweemansbedrijf koopt in de Merenwijk huizen op, om ze vervolgens op te delen in kamers om te verhuren, zeggen buurtbewoners. Ze roepen de Leidse burgemeester Henri Lenferink op iets te doen aan deze 'verkamering'.

De buurtbewoners deden anoniem hun verhaal tegen het *Leidsch Dagblad* omdat ze zich 'geïntimideerd' voelen door medewerkers van het bedrijf. Ze kwamen de verkamering op het spoor toen ze zich verzetten tegen de verkoop van een huis in hun straat, en ontdekten dat de nieuwe eigenaar op andere plaatsen in de wijk ook huizen had opgekocht en in kamers had verdeeld. 'Onwenselijk in een buurt waar de

huizen toch al dicht op elkaar staan. Ook daalt de waarde van onze huizen erdoor.'

De zogeheten 'verkamering' zorgt volgens de groep voor 'overlast door studenten in een buurt die daar niet op is toegerust'. Ook zouden op deze manier jonge gezinnen minder kans maken op een betaalbare woning. De groep trok donderdag naar het stadhuis om het probleem aan te kaarten bij raadsleden. Juliette Gilissen (VVD) en Elwin Wolters (PvdA) vielen de Merenwijkbewoners bij, en beloofden de burgemeester te vragen om opheldering. Wethouder Paul Laudy zei dat 'niet iedereen die aan zijn woning timmert, ook direct illegaal bezig is', maar dat het college wel actie gaat ondernemen. **AK**

Humanities Campus stap dichterbij

Het P.J. Veth-gebouw, naast het Academiegebouw, heeft sinds vorige week een doorgang van de Hortus naar de 5e Binnenvestgracht.

Het P.J. Veth-gebouw is onlangs gerenoveerd. Eén stapje in de grootscheepse uitbreiding en verbouwing van de Faculteit Geesteswetenschappen. Sinds kort heeft de opleiding filosofie er haar intrek genomen.

Een ander, veel groter onderdeel is de bouw van een nieuwe Humanities Campus, ongeveer op de plek waar nu het Lipsius staat. Dat zou gesloopt moeten worden, net als de huurwoningen ertegenover. Daar willen de bewoners echter niets van weten. De universiteit kwam er met hen de afgelopen jaren niet uit, waarop de ge-

meente Leiden de 'regierol' overnam.

Dat de woningen gesloopt zullen worden, lijkt inmiddels zeker. Afgelopen zomer heeft de gemeenteraad een besluit genomen tot de ontwikkeling van een zogenaamd 'stedenbouwkundig plan Humanities Campus'. Het door de universiteit gewenste campusmodel, inclusief de sloop van het wooncomplex, is daarbij volgens het besluit 'het enige vertrekpunt'. Wel zal er een woonfunctie in het gebied terugkeren.

Een amendement van GroenLinks en een motie van de PvdD over een terugkeermogelijkheid voor de huidige bewoners werden verworpen. Ook amendementen van de SP en de ChristenUnie om de bewoners tegemoet te komen, haalden het niet. **MVV**

‘Hoort u gehoest? Dat is de KMT’

Duurzaamheid bij de opening van het academisch jaar

‘Zo ongeveer 6500’ nieuwe bachelor- en masterstudenten verwelkomt de Universiteit Leiden dit jaar. Dat vertelde rector magnificus Carel Stolker tijdens de opening van het academisch jaar. Die stond in het teken van duurzaamheid.

DOOR MARLEEN VAN WESEL Plastic Soup Surfer Merijn Tinga hield maandag in de Pieterskerk de openingspeech, over zijn strijd tegen plastic afval in de oceanen. ‘Een jaar geleden stond ik op het strand, voor me 180 kilometer Noordzee, tegen me Coca-Cola en de verpakkingindustrie, op mijn rug de crowdfunding die ik had overtuigd dat ze mij moesten financieren in dit bizarre oversteekproject. Ik had bijna de overkant niet gehaald.’

Een recordtijd leverde het niet op, maar zijn oversteek naar Engeland leverde wel aandacht op voor zijn missie. ‘One man can make a difference and every man should try’, citeerde hij Jackie Kennedy. Over een eerdere poging om met een zelfgemaakt board van België naar Duitsland te kitesurfen: ‘Ik heb Duitsland niet gehaald, dat board was veel en veel te zwaar.’

En Leidse studentenverenigingen hebben nog geen gehoor gegeven aan zijn oproep om af te stappen van

wegwerpbekers. ‘Die groep’, wees hij van de studenten naar de bestuurders, ‘zit straks hier.’

Onder de aanwezige studenten zijn overigens veel leden van Augustinus en Quintus. ‘Een oude traditie’, volgens Stolker. Om eraan toe te voegen: ‘Als u een enorm gehoest hoort, dat is de kennismakingstijd.’

Na een optreden van het Grootkoor van Collegium Musicum, besprak vice-rector Hester Bijl de onderwijsvisie van de universiteit, de verschillende onderwijsvormen die al gehanteerd worden en over het belang van onderwijs op maat. De jaarlijkse Onderwijsprijs ging vervolgens naar sinoloog Florian Schneider. ‘Hij is in staat om studenten te laten leren, omdat ze willen leren, niet voor de studiepunten’, volgens Ghislaine Voogd, voorzitter van het Leids Universitair Studentenplatform, die de prijs uitreikte. In zijn dankwoord benadrukte Schneider dat tijd en inzet voor onderwijs belangrijk is, maar niet vanzelfsprekend. ‘Toen ik begon werd tegen mij gezegd: onderwijs is niet zo belangrijk, alleen onderzoek telt. Dus neger de studenten.’ Refererend aan de toespraak van Bijl sprak hij de hoop uit dat er op dit gebied iets zou veranderen.

De Gratama-Wetenschapsprijs werd uitgereikt aan arabist Ahmad Al-Jallad, voor zijn onderzoek naar het pre-islamitische Arabië.

Studenten van de nieuwe opleiding security studies volgen vanuit een Haagse collegezaal de opening van het academisch jaar. Foto Marc de Haan

Massale zoektocht naar SSR-lid

Een 18-jarige student werd vorige week vermist in Groningen, nadat hij meedeed met een nachtwandeling van studentenvereniging SSR. Hulpdiensten zochten de hele nacht naar de jongen, die 's ochtend weer werd gevonden toen hij de weg vroeg bij een camping.

Bij de nachtwandeling gaan groepjes nieuwe studenten door het bos langs groepjes oudere studenten. Daarna worden ze opgehaald met busjes. Volgens SSR-preses Maaikje Lommerse was hij het bos ingelopen om te plassen, toen het busje kwam. Toen hij terugkwam, en iedereen al weg was, is hij zelf gaan lopen, vertelde ze aan het *Leidsch Dagblad*.

De politie kreeg in de nacht van woensdag op donderdag om kwart over drie 's nachts een melding van de vermissing. Er volgde een massale zoektocht, vanwege slecht weer, de

aanwezigheid van drijfzand en water in het gebied, en het feit dat de jongen onder invloed was. Leden van de mobiele eenheid, agenten, een politiehelikopter en een speurhond zochten het hele gebied af. Om acht uur was de jongen weer terecht. Hij vroeg de weg bij een camping in Schoonloo.

Het ging overigens niet om een uit de hand gelopen ontgroeningsritueel. ‘Dit heeft niks met ontgroeningen te maken, het ging ook niet om een nieuw lid’, zegt Lommerse. Ook volgens voorzitter Jona Bootsma van de PKvV, en de woordvoerder van de universiteit lijkt het erop dat de afspraken over de ontgroeningstijd die de universiteit afsloot met de verenigingen, niet zijn geschonden. ‘De vermiste student was geen eerstejaars en er was geen sprake van dwang.’ De universiteit wacht een nog uitgebreider verslag van het incident af. **AK**

‘Goedkopere kroket voor student’

Studentenpartij ONS Leiden wil de prijzen van de universitaire kantines rigoureus omgooien. Studenten moeten op vertoon van collegekaart tegen kostprijs kunnen eten en drinken. Medewerkers en externe bezoekers betalen de volle mep.

De ONS-fractie in de universiteitsraad stelt in een notitie dat de restaurants van het universitair facilitair bedrijf (UFB) te duur zijn. Dat blijkt overigens ook uit universitaire enquêtes, schrijft de partij. ‘Met name de prijs-kwaliteitsverhouding scoort altijd ronduit slecht.’

Tot 2002 werden de kantineprijzen middels subsidies gedrukt. Die subsidie is ‘terecht’ afgebouwd. ‘Geld voor onderzoek en onderwijs hoort niet een broodje kroket te bekostigen.’

Maar nu zijn de kantines net zo duur als commerciële aanbieders in de stad. De UFB zelf is geen commerciële partij maar hanteert wel marktconforme prijzen om de con-

currentie aan te kunnen. De partij vindt winstmarges ongewenst.

In het stuk stelt ONS voor om twee prijscalen in te voeren bij de restaurants en cafés. Studenten betalen op vertoon van hun collegekaart de kostendekkende prijs voor een cola of een broodje. Voor personeel en externe bezoekers wordt een marktconforme prijs gehanteerd.

De partij merkt op dat er al sprake is van een verschil in prijs voor de avondmaaltijd in het restaurant van Lipsiusgebouw. Met collegekaart betaal je daar volgens de universitaire website € 4,47 en zonder € 5,39.

Studenten zijn door het afschaffen van de basisbeurs al zwaar in hun portemonnee geraakt. Ook betalen zij steeds meer collegegeld en hebben zij te maken met hoge huurprijzen voor kamers. Om de kosten te drukken gaan ze dan maar niet naar de kantine. Het is van belang om deze faciliteiten toegankelijker te maken, schrijft de partij.

Volgens ONS is het economisch haalbaar om twee prijzen te han-

teren. Er komt dan wel gemiddeld minder geld per product binnen. Maar de partij verwacht dat de afzet van producten flink zal stijgen als studenten minder gaan betalen. Met als gevolg efficiënter inkopen en produceren. Mocht dat niet voldoende opleveren, dan moeten de prijzen voor externen maar omhoog.

In de notitie staan nog meer voorstellen. Studentenorganisaties betalen teveel voor thee- en koffie catering. Met als gevolg dat ze zelf inkopen doen. De plasticflesjes met water die door de catering worden geleverd, moeten overigens verdwijnen: ‘Serveer karaffen met kraanwater.’ Dat is ook nog eens goedkoper.

De partij wil verder dat er bij meer universitaire gebouwen een avondmaaltijd wordt aangeboden. En om verspilling van voedsel te verminderen stelt ONS voor om kortingsstickers te plakken op producten waarvan de houdbaarheidsdatum bijna is verlopen. Weggooien is immers zonde. **VB**

Waar stond die hutspot nu precies?

Waar lag de Lammenschans nou precies, tijdens het beleg van Leiden? Leidenaar Sjaak van de Geijn zamelt geld in voor archeologisch onderzoek.

Waarom eigenlijk?

‘Ik vraag me al decennia af waar die schans precies stond. Zo’n Leids icoon, dat zo belangrijk was in het beleg, en waar de hutspot gevonden zou zijn, maar niemand die weet waar het lag.’

Hoezo niet? Op de kaarten van het beleg staat dat gewoon aangegeven.

‘Ja, maar de waterwegen waar de schans aan lag, lopen nu heel anders. Ik kan wel zeggen waar het ongeveer was, maar dat was het. Leiden is heel goed in archeologie, maar ons eigen terrein kennen we niet.’

Waar het ook was, het was dicht bij theehuis De Tuin van de Smid, waar u de eigenaar van bent.

‘Maar nog dicht bij Restaurant Cronesteijn. Commerciële gezien kan ik dit beter laten liggen.’

Er is haast met de actie, begrijpen we, vanwege de aanleg van de Rijnlandroute?

‘De Lammbrug, waar hij misschien wel onder ligt, gaat op de schop. Misschien dat de aanleg van die brug al funest is geweest voor de resten van de schans, maar ook dat weten we niet.’

Maar de aannemer is dan toch verplicht om eventueel erfgoed veilig te stellen?

‘Als ooit ergens een Romein gelopen heeft, mag je meteen niks meer. De schansen uit het Leidse beleg staan echter niet aangegeven op de kaarten met erfgoed, en dus wordt er geen opgraving gepland. Je mag dan blijkbaar gewoon je gang gaan.’

Hoe wilt u gaan zoeken?

‘Er lagen grachten omheen, en daarmee kun je hopelijk de contouren terugvinden. Misschien tref je zelfs bodemvondsten aan. Het mooiste is natuurlijk als je een oude Spanjaard vindt, inclusief helm, maar die kans is klein.’

Stel, het lukt. Wat dan?

‘Dan kun je in de boeken schrijven waar hij lag, en is die kwestie eindelijk afgesloten. Dat kan misschien zelfs als we niks vinden – wat natuurlijk mogelijk is – maar op grond van historisch onderzoek zeggen waar het geweest moet zijn.’

Bijna alle Leidenaars denken nu dat hij lag op de plek waar nu het beeldje van Cornelis Joppensz met zijn pan hutspot staat, bij station Leiden Lammenschans.

‘Je kunt je afvragen of we dat beeld niet moeten verplaatsen, als we de juiste locatie weten. En misschien dat er een klimmuur of zo kan komen; leuker dan alleen een stuk natuursteen waarop staat: hier was ‘t. Maar dat is echt de volgende fase, eerst maar eens beginnen met zoeken.’ **BB**

> Zie crowdfunding site voorjebuurt.nl

Achtergrond

Er moet echt iets gebeuren

> Vervolg van de voorpagina

Soms wordt het echt te druk bij een opleiding. De master International Relations krijgt volgend jaar een capaciteitsbeperking. Ondanks een negatief advies van de studentengleding in de universiteitsraad mogen maximaal vierhonderd studenten de opleiding volgen.

'We waren ook huiverig voor zo'n cap en hebben ons daar eerst ook tegen verzet', zegt Dennie Oude Nijhuis, opleidingsvoorzitter van de master. 'Zes jaar geleden begonnen we met twintig studenten. Nu zijn dat er vierhonderd. Het is iets te snel gegaan allemaal. Het gevaar bestaat dat de kwaliteit van het onderwijs onder druk komt te staan. We zijn echt bang dat we niet voldoende docenten en scriptiebegeleiders kunnen binnenhalen en dat we teveel studenten per werkgroep gaan krijgen.'

Het is wel een duivels dilemma, geeft hij toe. 'Je straft studenten die de master willen doen, maar niet worden toegelaten. Maar zonder een maximum straf je studenten die een opleiding volgen waar het onderwijs mogelijk niet meer op het vereiste niveau is.' Het op het laatste moment aantrekken van extra docenten met tijdelijke contracten werd 'steeds lastiger'. 'Die kortlopende verbindingen vind ik problematisch. Een specialist binnenhalen met een jaarcontract, dat kun je eigenlijk niet maken.'

'Sterke groei is lastig', zegt Joost Augusteijn, de opleidingsdirecteur van International Studies. Deze

Foto Simone Both

Haagse studie van de faculteit Geesteswetenschappen bleek een enorme hit. 'De opleiding krimpt dit jaar: we verwachten 530 eerstejaars, vorig jaar waren dat er nog 630. Dat vind ik niet zo erg. We streven naar een jaarlijkse instroom van 550. Het Wijnhavengebouw heeft een collegezaal voor maximaal 560 studenten. Nu hoeven we colleges niet te streamen of dubbel te geven.'

Snelle groei geeft organisatorische problemen voor studiecoördi-

natoren en de administratie. Bij ons willen veel meer studenten naar het buitenland. Dat was moeilijk om op te vangen.'

Verder ontbrak het ook aan voorzieningen in Den Haag. 'Er komt nu in 2018 een Student Centre aan de Turfmarkt.' Dan is er nog het dreigende tekort aan ruimte in de Wijnhaven zelf. 'Voor de acht extra universitair docenten is nog plek. Maar volgend jaar komen er nog vijf, die kan ik niet accommoderen.'

Er is gewoon niet genoeg ruimte in dit gebouw.'

Het universiteitsgebouw aan de Wijnhaven biedt ook onderdak aan de nieuwe bachelorvariant International Relations and Organisations (IRO) van politicologie. 'We hebben veel meer studenten dan vorig jaar', aldus Maria Spirova, de opleidingsdirecteur van het instituut Politieke Wetenschap. 'Aanvankelijk planden we voor ongeveer 200 studenten. Maar we hebben onze doelen bij-

gesteld. We waren voorbereid op de komst van 500 eerstejaars, het worden er 475.'

Volgens Spirova is er nu nog genoeg ruimte in het Wijnhavencomplex. 'We hebben elf universitair docenten en drie studieadviseurs aangenomen. Voor hen is nog plek, maar het is wel al duidelijk dat de universiteit voor de toekomst op zoek moet naar meer panden in Den Haag.'

'Als er een manier zou zijn om eerder duidelijkheid te krijgen over studentenaantallen, zou ik het toejuichen', zegt Jan Sleutels van wijsbegeerte. 'Ik benijd wat dat betreft wel opleidingen die selectie aan de poort hebben. Zij weten precies hoeveel studenten er komen.'

'Er moet echt iets gebeuren', vindt Arjaan Wit van psychologie. 'De tien psychologieopleidingen in het land zijn het er over eens dat een landelijke fixus rust in de tent brengt. Toch lukt het maar niet om dat voor elkaar te krijgen.'

Het is goed dat studenten zich bij verschillende universiteiten oriënteren, zegt hij. 'Dat moet ook zo blijven. Maar het zou cruciaal zijn als de knoop al eerder wordt doorgelukt en dat ze op 1 juli een definitieve keuze maken voor een opleiding.'

DOOR VINCENT BONGERS

> De komende tijd onderzoekt Mare de gevolgen van de grote aanwas studenten in Leiden.

Volgende week: hoe gaat het met de huisvesting van de nieuwkomers?

Universiteit Leiden

Academic Language Centre

Learn a language? Register now!

Language courses • September – December 2017

Eager to improve your language proficiency? The Academic Language Centre offers a wide range of practical language courses, dealing with all language skills: speaking, writing, listening and reading. Register now for courses starting in September!

Starting from mid-September, we will offer courses at different levels for the following languages:

Dutch	Italian	Arabic
English	Swedish	Persian
German	Norwegian	Chinese
Spanish	Russian	Japanese
French		Korean

Unsure about your starting level? You can make a free entry test through our website or at the Academic Language Centre without appointment. Made your decision? You can register online or at our reception.

For information on course schedules, prices, course content and availability, check our website:

www.atcleiden.nl

or give us a call : 071-527 2332.

The Academic Language Centre is located at the Lipsius building (room 1.20).

Oud-voetballer Gary Lineker beloofde vorig jaar *Match of the Day* in zijn onderbroek te presenteren als Leicester City kampioen werd. Hoewel voetbalcommentatoren volgens stijlgidsen geen correct Engels zouden spreken, blijkt het publiek er geen moeite mee te hebben. Foto BBC

Literally zoals het heurt

Wat vinden Britten correct taalgebruik?

Taalkundige Carmen Ebner onderzocht hoe bewoners van het Verenigd Koninkrijk denken over het Algemeen Beschaafd Engels. De resultaten verschillen sterk van stijl- en grammaticagidsen.

DOOR BART BRAUN 'Als ik op een feestje vertel dat ik taalwetenschapper ben, en onderzoek doe naar correct Engels, worden mensen vaak bang', vertelt promovenda Carmen Ebner. 'Ze denken dan dat ik elke taalfout die ze maken ga veroordelen.'

In werkelijkheid vinden taalwetenschappers juist dat mensen heel erg goed zijn in taal. Eindredacteuren en basisschooljuffen worden misschien boos van 'advocado' of 'dat had leuk geweest', maar taalwetenschappers zien dat gewoon als mensen die hun eigen taal gebruiken. Een bioloog vindt de verschillen tussen wilde varkens interessant; het zijn de fokker en de slager die willen dat alle beesten in de stal er hetzelfde uit zien. Zelf noemen de taalwetenschappers die benadering 'descriptief': beschrijvend. Zeggen dat bepaalde vormen van taalgebruik fout zijn, is 'prescriptief': er is een juiste, na te streven vorm van taal, en je schrijft voor hoe die gebezigd dient te worden.

Die laatste benadering is hoe iedereen het op school leerde. Het kan ook een venijnige scalpel des onderscheids zijn: *jij* mag spellingsregels misschien onzin vinden, de HR-functionaris gooit je sollicitatiebrief met 'onmiddellijk' erin onmiddellijk in de papierversnipperaar. In

veel kringen is 'hij wilt' een grotere overtreding van de etiquette dan het haaks hanteren van een soeplepel.

'Mensen willen gewoon strenge regels voor hun taalgebruik', aldus Ebner. 'En die regels, vastgelegd in boekjes en lessen, hebben dus ook invloed op hoe mensen hun taal gebruiken. Als taalwetenschappers kunnen we het prescriptivisme dan ook niet negeren.'

In de strijd tussen de voorschrijvers en de beschrijvers wordt het gewone publiek, toch de gebruikers en consumenten van de taal, maar al te vaak vergeten. In het Verenigd Koninkrijk, waar Ebners proefschrift zich op richt, stamde de laatste studie naar taalopvattingen over het Engels uit 1970. 'In andere landen, zoals Nederland en de Verenigde Staten, vindt veel meer onderzoek plaats.'

Waarom gebeurt dat in het VK minder? 'Dat heeft te maken met de sterkere klassenmaatschappij die daar bestaat', vermoedt Ebner. 'Iemand die met een regionaal accent spreekt, wordt gezien als minder dan een RP-spreker (*Received Pronunciation*; Algemeen Beschaafd Engels, zoals u het hoort op de BBC, red.). Onderzoek naar taalopvattingen zou dat soort discriminatie onderstrepen, en dat zou bedreigend zijn voor het systeem. Ik hoop het gebrek aan kennis wat te verhelpen, en het publiek te betrekken bij het debat over taal.'

De Oostenrijkse liet onder meer een groep van 112 proefpersonen reageren op voorbeeldzinnen met een bepaalde taalkwestie erin. Als iemand zegt dat 'His heart literally broke', is dat acceptabel of niet? Mag

je een infinitief (*to* + werkwoord) opsplitsen, als in 'To boldly go where no man has gone before'? Can je 'Go slow' zeggen, of moet daar toch echt een *-ly* achter? De deelnemers moesten niet alleen zeggen óf iets goed of fout was, maar ook hoe zeker ze dat meenden te weten, en waarom.

De resultaten verschillen soms sterk van de stijl- en grammaticagidsen. Zo'n *split infinitive*, bijvoorbeeld, mag gewoon van de boekjes; 'to go boldly' is dus niet beter dan 'to boldly go'. Maar Ebners respondenten denken daar anders over: slechts 41 procent vindt het acceptabel in een formele brief. Over het versterkende *literally* schrijft de Britse kwaliteitskrant *The Guardian* vernietigend in haar stijlboek: 'a term used, particularly by sports commentators, to denote an event that is not literally true, as in "Manchester City literally came back from the dead"'. Negen van de tien mensen uit Ebners onderzoek hebben er echter geen moeite mee.

Wel zitten er opvallende verschillen tussen de respondenten: vrouwen hebben drie keer zo vaak moeite met bijwoorden zonder *-ly* erachter dan mannen. Van de Oxford English Dictionary mag je 'data is' zeggen (want het betekent 'informatie'), maar ook 'data are' (het Latijnse enkelvoud is immers 'datum'). Mensen die Engels als tweede taal hebben, vinden uitsluitend de eerste optie oké, ontdekte de promovenda. 'Moedertaalsprekers kennen vaker de Latijnse basis van het woord', licht Ebner toe.

'Ik hoop dat mijn onderzoek een

eerste stap is op weg naar een beter begrip van de sociale verbindingen tussen taalgebruikers, en de rol van taal. In mijn vervolgonderzoek wil ik meer onderzoek doen naar hoe opvattingen over taal van invloed zijn op mensen. De mensen die je scriptie, subsidie-aanvraag of sollicitatie beoordelen zijn vaak wat ouder, bijvoorbeeld. Als zij zo'n opgesplitste infinitief nog steeds onacceptabel vinden, komt jouw brief minder goed naar voren. Je woordkeus, stijl en accent zeggen iets over je achtergrond: in hoeverre kan dat je stigmatiseren, en bijvoorbeeld het doorstromen naar een hogere klasse bemoeilijken?

De meeste ondervraagden zien de media als poortwachters van de taal. 'Als je eenmaal je standaarden hebt voorgeschreven, kan de media die verspreiden. In het denken van de Britten heeft de BBC daarbij een extra belangrijke rol: het is een publieke omroep, eigendom van het volk. Het zou dus een baken van correct taalgebruik moeten zijn. "Our task is to tread a fine line between conservatism and radicalism, to write in such a way that we do not alienate any section of our audience", staat er in de inleiding van hun eigen stijlgids. Dat is natuurlijk moeilijk, omdat taal blijft veranderen. Inmiddels is het versterkende, niet-letterlijke *literally* ook doorgedrongen tot de Britse woordenboeken. Nog maar een paar jaar, en dan gebruikt de BBC het ook.'

Carmen Ebner
Proper English Usage
Promotie was 5 september

Supergeleiding stansen

Het is alweer meer dan honderd jaar geleden dat in Leiden de supergeleiding werd ontdekt, en de natuurkundigen hier zijn er nog steeds niet mee uitgespeeld. Als je bepaalde materialen maar steenkoud genoeg maakt (meestal zo'n 270 graden onder nul), gaan ze ineens perfect stroom geleiden. Dat maakt allerlei technische toepassingen mogelijk, zoals MRI-scanners en zweefreinen. In *SciPost Physics* oppert een viertal fysici, met Milan Allan als eerste auteur, een nieuwe idee over supergeleiders.

De mate waarin een materiaal elektriciteit geleidt, hangt niet alleen af van de chemische samenstelling ervan, maar ook van de fysieke structuur. Volgens Allans theorie zou je een materiaal supergeleider kunnen maken, als je er op precies de goede afstand allemaal piepkleine gaatjes in schiet. Het zou zelfs kunnen dat sommige materialen waarvan we al weten dat het goede supergeleiders zijn, zo goed zijn omdat ze van zichzelf al een gaatjesstructuur hebben, opperen de natuurkundigen.

Als de truc echt werkt, valt er ook echt wat te winnen. Superkoelen kost veel energie, dus als een MRI-scanner ook maar een graden warmer kan werken, is de besparing al groot.

Zetmeel-archeologie

Zetmeel uit eten laat sporen na: in tandsteen bijvoorbeeld, of op kookgerei. Archeologen onderzoeken die sporen, in de hoop iets te kunnen zeggen over wat en hoe onze voorouders aten.

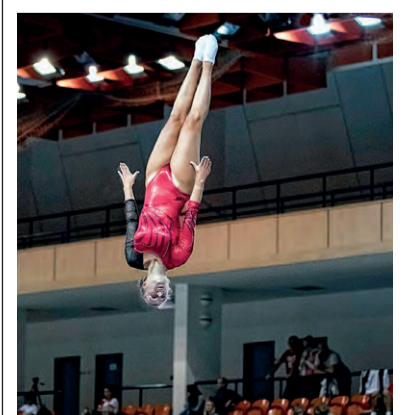
Het probleem is dat niet alleen mensen zetmeel eten: bacteriën lusten het ook. Bijvoorbeeld de bacteriën in de grond waarin je tanden en kookpotten lagen. Een groep Duitse archeologen beschrijft samen met de Leidse Amanda Henry een serie proefjes met zetmeelvertering, in het *Journal of Archaeological Science*.

De onderzoekers maakten een kweekje van bodembacteriën, en voegden daar vier soorten zetmeel aan toe. Die worden niet even snel afgebroken, zo bleek: aardappelzetmeel bleek bijvoorbeeld resistenter dan de andere drie. Dat betekent dus ook dat het moeilijker is om conclusies te trekken over een eetpatroon, op basis van de zetmeelresten die je opgraft.

Trampolineschenen

In het vakblad *Radiology Case Reports* staat een radiologische casusbeschrijving uit het Leids Universitair Medisch Centrum. Een meisje van zes kon niet meer op haar benen staan na een bezoek aan een trampolinede park. Ook had ze pijn aan de knieën, terwijl ze daar toch niet op de trampoline op, en dat oefent een kracht uit op de kinderbeentjes, vooral als die juist naar beneden gaan. Omdat de groeiende botten nog niet zo stevig zijn, kunnen ze die klap niet goed aan. Zulke trampolinebreukjes zijn al in de jaren tachtig voor het eerst beschreven, maar toch wordt de diagnose best vaak gemist omdat de botscheurtjes zo subtiel zijn. Iets om alert op te zijn nu trampolines steeds populairder worden, waarschuwen de auteurs.

Dat komt blijkbaar wel vaker voor bij kleine kinderen die gaan trampolinespringen, leggen de artsen uit in het artikel. Het gebeurt vooral als ze samen springen met iemand anders, die zwaarder is. Als de zware meespringer de lucht in gaat, bolt de trampoline op, en dat oefent een kracht uit op de kinderbeentjes, vooral als die juist naar beneden gaan. Omdat de groeiende botten nog niet zo stevig zijn, kunnen ze die klap niet goed aan. Zulke trampolinebreukjes zijn al in de jaren tachtig voor het eerst beschreven, maar toch wordt de diagnose best vaak gemist omdat de botscheurtjes zo subtiel zijn. Iets om alert op te zijn nu trampolines steeds populairder worden, waarschuwen de auteurs.

Stop deze conservatieve kruistocht

Aanstelling van Pieter Duisenberg schaadt autonomie van academie

Met vertrekkend VVD-Kamerlid Pieter Duisenberg haalt universiteitskoepel VSNU een voorzitter in huis die heilig gelooft in rendementsdenken en de geesteswetenschappen afdoet als 'pretstudies'. Dat is niet alleen slecht voor de universiteit, betoogt **Bram Ieven**, maar ook voor de democratie.

Eind augustus maakte de VSNU (de vereniging van universiteiten) bekend dat VVD-Kamerlid Pieter Duisenberg de nieuwe bestuursvoorzitter zal worden. Diezelfde week publiceerde de KNAW (Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen) haar rapport *Wetenschap in Nederland: Waar een klein land groot in is en moet blijven*. Wat opvalt? De KNAW stelt onomwonden dat de wetenschappelijke kwaliteit van onze universiteiten én haar maatschappelijke impact te danken zijn aan investeringen en institutionele verworvenheden uit het verleden, die inmiddels stevig onder druk staan. Er is volgens de KNAW een 'afname van vertrouwen' tussen universiteit en de overheid, met een overheid die van de universiteiten eist dat ze haar 'onderzoek afstemmen op de behoeften van bedrijfsleven en maatschappij'.

De aanstelling van Duisenberg als voorzitter van de VSNU is in dat licht onverstandig. Want waar de vorige voorzitter van de VSNU, Karl Dittrich, geheel in lijn met de aanbevelingen van de KNAW het als zijn missie zag om de autonomie van de universiteit te bestendigen en te vergroten, is Duisenberg als Kamerlid juist verantwoordelijk voor een ongeziene financiële en mentale druk op de universiteit.

Zijn *track record* laat weinig aan de verbeelding over. Vorig jaar reageerde Duisenberg al fel tegen psychologie en geesteswetenschappelijke opleidingen 'waarmee studenten uiteindelijk alleen in de kaartenbak van uitkeringsinstantie UWV belanden' (*Telegraaf*, 22 maart 2016). Even los van het feit dat dit aantoonbaar onjuist is; met een dergelijke uitspraak werkt Duisenberg mee aan een *framing* van de geesteswetenschappen als een conglomeraat van maatschappelijk irrelevante 'pretstudies'.

Hij vertegenwoordigt daarmee een door economisch rendement gedreven denken over universiteiten. Duisenberg heeft dan ook geen angst om over toekomstige studenten te spreken als een 'potentiële markt' en over onderwijs als 'een exportproduct' (*ScienceGuide*, 23 januari 2017).

Als Duisenberg en de VVD hun zin krijgen, dan gaat het geld dat uitgespaard wordt door het afschaffen van de basisbeurs rechtstreeks naar de technische universiteiten, want daaraan is behoefte vanuit het bedrijfsleven. Zo eindigt je straks met tienduizenden ingenieurs, ondernemers en bestuurders en niemand die hun gedrag bestudeert.

Als dit het hele verhaal zou zijn, als Duisenberg als persoon het enige probleem was, dan hadden we eenvoudigweg te maken met één bestuurder en één legitimatieprobleem. Dat probleem is er aantoonbaar: de studentenraad van de UvA riep haar universiteit op om uit de VSNU te stappen als Duisenberg voorzitter wordt. Een petitie die om het aftreden van Duisenberg vraagt, was bij het ter

De zevende kruistocht tegen Jeruzalem, geschilderd door Francesco Hayez (1791–1882).

perse gaan van deze krant al bijna 2500 keer ondertekend.

In werkelijkheid zit het probleem dieper.

Want er is ook nog de beruchte motie die Duisenberg tijdens zijn vijf maanden durende periode als Kamerlid indiende: een oproep tot onderzoek naar zelfcensuur van 2 februari 2017. De motie spreekt de angst uit dat de universitaire gemeenschap aan 'zelfcensuur' zou doen, en stelt voor te onderzoeken of er nog wel plek is voor het 'vrije woord in de wetenschap'.

Het voorstel werd in april dit jaar door onze eigenste rector magnificus Carel Stolker gesteund. Onterecht volgens mij. Waarom? Niet omdat diversiteit van meningen niet gegarandeerd moet worden binnen de universitaire gemeenschap. Maar juist omdat de manier waarop Duisenberg diversiteit probeert af te dwingen, de autonomie van de universiteit op het spel zet.

Het kader waarin hij de motie presenteert, 'zelfcensuur' en de druk op 'het vrije woord', is immers die van de rechts-conservatieve aanval op politieke correctheid die in Nederland al een tijd aan de gang is. Hij ondermijnt daarmee de autonomie van de universiteit en dat is niet de manier om diversiteit van meningen te garanderen.

Het idee van zelfcensuur heeft in ons land ook een veel extremere variant gevonden in de complottheorie van het cultuurmarxisme, onder meer bij Leids hoogleraar Encyclopedie van het Recht Paul Cliteur en zijn politieke protégé Thierry Baudet. Cultuurmarxisme? Jazeker, onder het mom van politieke correctheid zou een linkse intellectuele elite

erop uit zijn om een politieke agenda door te voeren die gekenmerkt wordt door haat voor het Westen.

'Cultureel marxisten hebben geen rust voordat u onderworpen bent', aldus de verontruste Cliteur in een column op *The Post Online* van 19 augustus. De theorie zelf is behoorlijk bizar, maar in één ding moet je Cliteur gelijk geven: de kritische theorie die vanuit de geesteswetenschappen ontwikkeld is, heeft de afgelopen decennia inderdaad een enorme impact gehad op de maatschappij. Misschien is dat wat steekt. Onderwerping of zelfcensuur is het echter niet. Cultuurmarxisme is het al helemaal niet. Het is wat de geesteswetenschap altijd al deed, sinds Erasmus en de *studia humaniora*: kritische interpretatie en herinterpretatie van teksten.

De *humanities* verdedigen niet alleen het vrije woord, maar zorgen ook voor de kritische interpretatie van dat woord. Daarbij stellen ze zich vragen zoals: wie spreekt? Wie komt aan het woord, en vanuit welke (machts)positie? En ook: wie komt er *niet* aan het woord? Wie of wat is niet gehoord en hoe kan dat geluid gehoord worden? Dat is geen cultuurmarxisme maar cultuurkritiek. En ja: deze vorm van lezen en (her)interpreteren is niet altijd geruststellend, want als er iets is wat de geesteswetenschappen steeds weer doen, dan is het wel (zelf)censuur aan het licht brengen.

En terwijl zich in de samenleving een volstrekt legitiem democratisch project voltrok waarbij er steeds meer maatschappelijk bewustzijn ontstond over de ongelijkheid en de impact van het koloniale verleden in onze

samenleving, zijn de geesteswetenschappen teksten en tradities anders gaan lezen. Kritischer, en niet langer in de nationalistische literaire kaders die vanuit de negentiende eeuw zijn overgedragen. Met oog voor wie wel en wie niet aan het woord kwam. Daarmee hebben de geesteswetenschappen bijgedragen aan een maatschappelijk proces dat onze democratie maakt tot wat ze vandaag is. Dat zullen ze hopelijk blijven doen.

Maar inmiddels hebben we dus ook een rechts-conservatief gedachtegoed dat gedreven door rendementsdenken enerzijds, en door een angst of haat voor de indirecte maar zeer reële impact van het kritische denken over gender en kleur anderzijds, dit intellectuele en maatschappelijke project wil kortsluiten. Daarmee voeren de conservatieven geen kruistocht tegen links denken, zoals ze zelf graag beweren, maar tegen de taak van de universiteit in een democratische samenleving.

De cocktail van rendementsdenken en reactionair verzet tegen het kritische denken zullen de autonomie van de universiteit alleen maar meer onder druk zetten, net zoals ze de democratie onder druk zetten. Dat is niet alleen het probleem van een paar postkoloniale historici en feministische cultuurwetenschappers, dat is *ons* probleem, als universitaire gemeenschap en als maatschappij.

Bram Ieven doceert *moderne Nederlandse cultuur in de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur en cultural studies in de opleiding International Studies van de Universiteit Leiden*

Academische Agenda

Prof. dr. A.C. Lankester zal op vrijdag 8 september een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde, met als leeropdracht Kindergeneeskunde, in het bijzonder Stamceltransplantatie. De titel van de oratie is 'Terug naar de toekomst'.

Dhr. P.L. Chan hoopt op dinsdag 12 september om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Periphery Matters: A Cultural Biography of Peking Opera in Hong Kong'. Promotoren zijn Prof. dr. M. van Creveld en Prof. dr. W.L. Idema.

Dhr. F.P. van Doeselaar hoopt op dinsdag 12 sep-

tember om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Bewegend lezen: Voorstel tot een cinematografische leeshouding'. Promotoren zijn Prof. dr. F.W. Korsten en Prof. dr. Y. van Dijk.

Mw. W. de Heer hoopt op dinsdag 12 september om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Gelijkheid troef in het Nederlandse basisonderwijs'. Promotoren zijn Prof. dr. P.B. Cliteur en Prof. dr. W.F. Admiraal.

Dhr. J.P. Verweij hoopt op dinsdag 12 september om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Bilateral

sagittal split osteotomy'. Promotor is Prof. dr. J.P.R. van Merkesteyn.

Dhr. Y. Xiao hoopt op woensdag 13 september om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Wetenschap en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Fate, accumulation and ecotoxicity of copper nanoparticles under environmentally relevant conditions'. Promotor is Prof. dr. W.J.G.M. Peijnenburg.

Dhr. S.N. Duim hoopt op woensdag 13 september om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Endothelial WT1 and the epicardium in cardiac development

and disease'. Promotor is Prof. dr. M.J.T.H. Goumans.

Mw. M.H.M. Diekstra hoopt op woensdag 13 september om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Pharmacogenetics of sunitinib in metastatic renal cell carcinoma'. Promotoren zijn Prof. dr. H.J. Guchelaar en Prof. dr. A.J. Gelderblom.

Mw. A.E. Schoeman hoopt op woensdag 13 september om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Peri-prosthetic interface tissue around aseptic loosened prostheses: not waste, but a potential therapeutic target?'. Promotoren zijn Prof. dr. R.G.H.H.

Nelissen en Prof. dr. ir. E.R. Valstar (†).

Mw. T. de Jong hoopt op woensdag 13 september om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Procedurale waarborgen in materiële EVRM-rechten'. Promotoren zijn Prof. mr. T. Barkhuysen en Prof. mr. Y.E. Schuurmans.

Mw. M.G. Compier hoopt op donderdag 14 september om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Atrial fibrillation ablation: balancing between treatment efficacy and complications'. Promotor is Prof. dr. M.J. Schali.

Later bestaat niet (of toch wel?)

De lichamelijke gevolgen van het studentenleven

'Gewoontes als alcohol drinken, leer je moeilijk af. Straks is het na een lange dag werken: pfoe, ik heb wel een drankje verdiend.' Foto Finn Kortman

Veel bier, weinig slaap en telkens weer stress door uitstelgedrag: hoe schadelijk is dat eigenlijk? 'Nachtbrakers hebben een permanente sociale jetlag.'

DOOR SUSAN WICHGERS De meeste studenten walgen bij het idee van een braaf en burgerlijk bestaan met vroeg opstaan en weinig alcohol. Ze leiden een compleet ander leven dan werkende mensen. Er is immers nog genoeg tijd om 'normaal' te leven 'als je later groot bent'. Hoe kan het dat zulke relatief slimme wezens hun lichaam zo verwaarlozen? En hoe erg is dat eigenlijk?

ALCOHOL

De Leidse gezondheidspsycholoog Winifred Gebhardt doet onderzoek naar gezondheidsgedrag van jonge mensen, en kan antwoord geven op de eerste vraag. 'Studenten weten dat hun levensstijl slecht is, maar ze betrekken dat niet op zichzelf. Door eerdere ervaringen weten ze dat hun gedrag lang niet altijd desastreus afloopt: ze hebben bijvoorbeeld wel eens een kater, en dat is het. De lange termijn speelt geen rol.'

Studenten identificeren zich met het zijn van een student, daar hoort een bepaalde levensstijl bij. 'Bij "student-zijn" hoort vaak zuipen en uitgaan. De gedachte is dat ze dat straks, als ze een gezin en een baan hebben, niet meer doen. Maar dat klopt niet altijd. We zien bijvoorbeeld dat studenten veel aankomen

en dat gewicht later niet meer kwijtraken. Gewoontes zoals lekker eten en veel alcohol drinken, leer je moeilijk af. Straks is het na een lange dag werken: pfoe, ik heb wel een drankje verdiend.'

Sabine Peters, universitair docent psychologie, onderzoekt de effecten van alcohol op het puberbrein. Zij weet dus wel het een en ander over alcoholgebruik en de schadelijkheid daarvan. Dat je je anders gaat gedragen van alcohol, is wel duidelijk. Maar hoe kan dat? 'Alcohol verstoort de werking van de hippocampus', legt Peters uit. 'Dat resulteert bijvoorbeeld in black-outs. Er worden dan geen nieuwe herinneringen gemaakt, of ze worden wel gemaakt, maar je kunt ze niet terughalen. Ook de amygdala raakt verstoord. Je hebt minder gevoel voor angst en gevaar, ook op sociaal gebied, waardoor je je raar gaat gedragen.'

Na een nacht doorhalen voel je je moe, duizelig, heb je hoofdpijn en ben je met een beetje pech ook nog misselijk. Peters: 'Een drankje per uur is wat je lever hooguit bij kan houden. Ga je daar overheen, dan krijg je een soort toxisch effect.' Mythes over het oplossen van je kater zijn er te over: eet een ei en een banaan, drink Sprite, en de ellende is voorbij. 'Iedereen is op zoek naar een anti-kater elixer, maar zover we weten is minder alcohol drinken het enige dat helpt.' Haar advies: verspreid de inname van alcohol over de hele avond en drink water tussendoor.

Naar de effecten van alcohol op

de lange termijn zijn nog maar weinig goede studies gedaan. Of je dus slimmer was geweest als je het bier had laten staan, weet niemand. 'Het is waarschijnlijk wel zo dat er cellen afsterven in de hersenen als je alcohol drinkt, maar als je jong bent worden er ook nieuwe cellen aangemaakt. En alle generaties hebben veel gedronken in hun studententijd, dat is meestal ook goed gekomen. De effecten zijn niet enorm. Het is niet zo dat je hersenen meteen kapot zijn, alleen bij heel intensief en langdurig alcoholmisbruik, voor zover we weten.'

ALTIJD ALLES UITSTELLEN

Studenten kunnen zich moeilijk inhouden wat betreft alcohol, maar verder staan ze ook niet bepaald te boek als gedisciplineerd. Omdat je niet elke dag om negen uur op een kantoor hoeft te zijn en je je eigen tijden kunt bepalen, ligt uitstelgedrag op de loer. En dat zorgt vaak voor deadlinestress. Universitair docent Marieke Tollenaar is expert op het gebied van stress, en weet precies waar het (niet) goed voor is. 'Bij een deadline of een andere uitdaging gaat het lichaam in actiemodus. Op korte termijn is dat positief: het stresshormoon zorgt ervoor dat je wakker blijft en dingen beter onthoudt. Maar heb je te veel stress, dan krijg je een *overload*. Functies nemen dan juist af.'

Een studie op zichzelf kan zoveel stress niet veroorzaken, denkt Tollenaar. 'Maar in combinatie met bijvoorbeeld onderliggende psychi-

sche problemen of een moeilijke thuissituatie kan ik me dat wel voorstellen. Een beetje stress is normaal, uitstelgedrag hoort erbij. Als je toch te veel stress hebt, is het belangrijk dat je de oorzaak aanpakt. Dus als dat uitstelgedrag voor problemen zorgt, doe daar dan wat aan: een studie zou haalbaar moeten zijn als je de studielast spreidt en niet alles in de tentamenweek probeert te doen. Ontspannen helpt ook goed, ga bijvoorbeeld sporten of mediteren. En genoeg slaap is heel belangrijk.'

SOCIALE JETLAG

Met dat laatste houdt Gerard Kerkhof, emeritus hoogleraar psychofysiologie aan de Universiteit van Amsterdam, zich al zijn hele leven bezig.

'De laatste tien jaar is er veel gepubliceerd over studenten en slaap. De uitkomsten stemmen niet bepaald vrolijk.' Studenten zijn vaak nachtbrakers: ze slapen te kort en hebben een onregelmatig ritme. 'Rond je twintigste ben je een maximaal avondmens. Dan ga je vaak uit huis en is er geen controle meer, dus geef je ook toe aan die tijden.'

Altijd laat gaan slapen en laat opstaan is geen aanrader, volgens Kerkhof. 'Dan is je biologische klok uit de pas met de rest van de maatschappij, en heb je eigenlijk een permanente sociale jetlag. Je klok wil zich aanpassen, maar dat gaat niet. Daarbij benadeel je de functies van je organen, omdat ze niet optimaal op elkaar zijn afgestemd. Organen zijn namelijk niet alleen ruimtelijk

geordend, maar ook temporeel: ze hebben een bepaalde tijdsrangschikking ten opzichte van elkaar. Door op afwijkende tijden te slapen schop je dat door elkaar.'

Te kort slapen heeft weer andere nadelen. Kerkhof: 'Op korte termijn veroorzaakt slaapttekort allerlei prestatie-effecten: het geheugen gaat achteruit, reageren op prikkels gaat langzamer. Veel mensen denken dat ze overdag leren en informatie opslaan. Eigenlijk wordt informatie overdag alleen tijdelijk opgeslagen. Slaap zorgt pas dat die informatie een plek krijgt, doordat de hersenen geen input en output hebben. Ik heb zelf in mijn studententijd ook nachten overgeslagen, maar dat is niet slim. Je maakt ook slechtere beslissingen, bijvoorbeeld bij meerkeuzevragen in tentamens, omdat je minder goed afwegingen kan maken. Zeker als je het niet goed kent, gok je veel op gezond verstand. Dat gaat vaker verkeerd zonder slaap.'

Je kunt dat weliswaar inhalen, maar niet door na een late avond tot het middaguur in je bed te liggen. 'Om zo'n slaapttekort in te halen, moet je eigenlijk de dagen erna eerder gaan slapen. 's Nachts slapen doen we niet voor niks, je systeem is daarop gemaakt. De nacht koloniseren om leuke dingen te doen, is onverstandig.'

Kerkhof: 'Een saaie les, maar je moet je leven braaf inrichten. Slaap op goede tijden en lang genoeg, juist als student. Je legt tijdens je studie de basis voor je toekomst.'

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden-univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling

thuis. **Leiden-Noord**, 31 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan enkelen met vergoeding van 5 tot 10 euro. Ook nog 4 vluchtelinggetjes uit Syrië, groep 3 en 6 en twee in groep 8. Graag thuis hulp bij leerling groep 6 in Voorhout, woordenschat en redactiesommen, kleine vergoeding. **Voortgezet onderwijs**: *Engels, 4havo. *Nederlands, 2mavo-havo. *Nederlands, 2havo. *Huiswerkbegeleiding, 3vmo-basis. *Begrijpend lezen, kopklas. *Rekenen, 1vso. **Leiden-Zuid**, 6 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. **Voort-**

gezet onderwijs: *Engels, 3mavo. Onderwijswinkel, Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekooenen@owwleiden.nl.

Oppas gezocht voor aantal **middagen** tussen 15 en 17:30 in de periode 18 september-18 oktober. Voor **twee leuke meisjes** van 7 en 10 in de Lage Mors. Mail: mhbakker@hotmail.com
PRIJZEN STICHTING HIPPOCRATES STUDIEFONDS 2018 In 2018 worden wederom enkele prijzen (€2000,-) toegekend voor medisch we-

tenschappelijk onderzoek, verricht door studenten Geneeskunde vóór hun masterexamen. **Inlichtingen: m.h.haasnoot-philippo@lumc.nl**

Oppas Chinees voor 5-jarige zoon. **Spreek of studeer je Mandarijn?** Woon je in de binnenstad? Wil je woensdag/donderdag van 12.00 tot 18.00 uur of vrijdag van 14.45 - 18.00 uur oppassen? Reageer snel via phileine.bordewijk@gmail.com of 0653781762.

Kom schaken bij het Leidsch Schaak Genootschap! Elke vrijdagavond vanaf 20 uur aan het Diamantplein. Van beginner tot expert en voor jong en oud. Zie lsg-leiden.nl voor overige info.

Zangles (coaching) krijgen van een **vakkundige en gepassioneerde docent Pop, jazz en musical**. Les overdag in Leiden centrum. Voordelig **studententarieef**. Bel voor een gratis **proefles**. Docent: Norman Ebicilio 06-45308413 / close2harmony@gmail.com

71

Things You Should Do While At Leiden

Going Out

- 1. Fall/jump into a canal
- 2. Party at all five of the large student fraternities
- 3. Go clubbing at HiFi on Tuesday night
- 4. Order a beer in Dutch
- 5. Sample The Hague's nightlife
- 6. Wake up somewhere without knowing where you are
- 7. Visit a real Leiden pub, such as De Pomerans, De Rembrandt, Ons Hoekje or somewhere similar
- 8. Look for a club or sub-fraternity that focuses on an outdoor activity - canoeing, hunting, climbing, collecting fossils, whatever - and go away with them for a weekend
- 9. Throw out clothes because they will never be the same again after last night
- 10. Catch the night train
- 11. Miss the last train
- 12. Zooien (= slam dancing for frat boys)

Culture

- 36. Visit all the museums in Leiden
- 37. Go to a jazz concert at De Twee Spieghele
- 38. Visit the Leiden International Film Festival
- 39. Go to a gig in Gebr. De Nobel
- 40. Visit a student play
- 41. Go to Werfpop
- 42. Read a book for fun - many people forget that reading can be fun after secondary school
- 43. Visit the Burcht of Leiden
- 44. Find out who Zangeres Zonder Naam, Rubberen Robbie and Barry Badpak are

University

- 45. Take at least one course that is not part of your programme (Studium Generale is allowed)
- 46. Attend a thesis defence ceremony or inaugural lecture
- 47. Recognise the Rector Magnificus
- 48. Take a course at LAK
- 49. Go to lectures with a hangover
- 50. Have a picnic in the botanical gardens (= Hortus - admission is free for students)
- 51. Do some cramming in the library of another faculty so you don't meet anyone you know
- 52. Get a mention/your picture in Mare
- 53. Go to Leiden University in The Hague
- 54. Work all night to finish a paper
- 55. Pass an exam without trying
- 56. Pass an exam after lots and lots of extremely hard work

At Home

- 13. Throw a party at your house
- 14. Break into your own house because you have locked yourself out
- 15. Snog someone who's not from Leiden
- 16. The moment the sun shines, carry all the sofas outside and drink beer on the pavement with your housemates
- 17. Drugs - even if it's only something from a smart shop
- 18. Mop up after a leak
- 19. Keep a plant alive
- 20. Throw out a pan or barbecue because you're too lazy to clean it
- 21. Discover a new type of fungus on the dirty dishes you forgot to clean; you win extra points if the common variety of fungus that was growing on it is killed off by another kind
- 22. "Flip" a housemate (= turn his/her mattress over while he/she's sleeping on it)

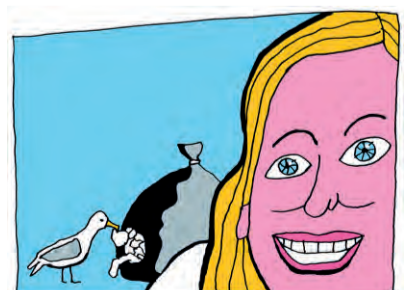
Food and drink

- 23. Drink 'zwevertjes' at Roebels
- 24. Eat hutsport during Leidens Ontzet (Leiden's Relief) (2 and 3 October)
- 25. Eat at one of the restaurants run by Augustinus and/or Quintus
- 26. Eat a suspect shawarma pita after two in the morning
- 27. Eat a raw herring
- 28. Breakfast at Hema
- 29. Go on a date at La Bota
- 30. Eat a Friese Pof from Us Bertus, the baker's
- 31. Eat a cheese-fondue roll from Foodtruck De Fransoos
- 32. When you run out of cash, desperately throw all your leftovers together and hope it's edible
- 33. Eat a takeaway in Van der Werfpark
- 34. Go to an exotic food store, buy stuff you've never seen before and try to cook something with it. Using Google for help is allowed.
- 35. Bike to the beach and have a barbecue there

Leiden

- 57. Stand there, cursing, at the bike storage at Central Station because your bike has been stolen by municipal officials or some other bike thieves
- 58. Speak Dutch with a genuine Leiden accent
- 59. Let yourself get locked into the Burcht/university building/... and spend the night there
- 60. Find at least ten 'hofjes' (courtyards); this could be during the annual hofjes concerts, but it's also fun to discover them without using a map
- 61. Celebrate 3 October. Bonus points if it's pissing down
- 62. Go on a safari to see the decorations in the Kooi district at Christmas or during the European/World Cup (football)
- 63. Take part in Orientation Week Leiden (OWL)
- 64. Row a boat around the canals
- 65. Visit the Meelfabriek before the redevelopment starts
- 66. Shout 'Koekeroe' (and find out what it means)
- 67. Take a selfie with a seagull
- 68. Grumble about tourists taking selfies with gulls
- 69. Catch a glimpse of the Mayor
- 70. See the inside of the Pieterskerk

And Last But Not Least:

- 71. Write your name on the walls of the Zweetkamertje - which could be something of a challenge if you don't actually graduate

Roodkapje op het kerkhof

Al Dente speelt toneel tussen de doden

In de schemering van begraafplaats Groenesteeg speelt toneelgroep Al Dente de openluchttheatervoorstelling *Spookhazen & ander gespuis*. Eng wordt het nooit.

DOOR MARLEEN VAN WESEL 'Maar grootmoeder, ik bedoel grootvader, wat heeft u een gróte...'

Vanaf het moment dat Roodkapje in het donkere kamertje bij haar oma in bed denkt te kruipen, verloopt het beroemde sprookje nét iets anders, in de versie van schrijver en essayist Rudy Kousbroek. Het is een van de vele vertellingen uit de openluchttheatervoorstelling *Spookhazen & ander gespuis* van de Leidse toneelgroep Al Dente.

Afgelopen weekend was de première, op begraafplaats Groenesteeg. Dat is een ruim tweehonderd jaar oude begraafplaats, verscholen in het groen tussen de Binnenvestgracht en de Zijlsingel. De moeder van Vincent van Gogh ligt er begraven, maar ook hoogleraren en ondernemers, naar wie in de rest van de stad straten vernoemd zijn.

Sinds de officiële sluiting in 1975 kan de natuur er haar gang gaan. Tegenwoordig is de begraafplaats als stadspark dagelijks toegankelijk van negen tot vijf.

Spookhazen & ander gespuis biedt een mooie kans om de begraafplaats eens in de schemering te bezoeken. De graven en ook de reusachtige beukenboom langs het grindpad

Volksverhalen en sprookjes, onderbroken door moppen of een kabouterquiz. Foto Didier Hoogveen

richting de keerlus worden sfeervol verlicht. Op de open plek waar ooit de lijkkoetsen keerden staat nu een overdekte tribune opgesteld. Terwijl de zon ondergaat, trekken in anderhalf uur allerlei personages voorbij. Roodkapje dus, door Kousbroek aangeduid als 'het meisje met de eierstokjes', en verder aardmannetjes, reuzen, betoverde paarden, verdwaalde meisjes in het jaar 1529, een duiveluitdrijver, een Duitse professor in de Filosofia Occulta, en er is ook een kabouterkoning.

Volksverhalen en sprookjes volgen elkaar zo in hoog tempo op, of wor-

den onderbroken voor nieuwe vertellingen, anekdotes, moppen of een Kabouterquiz. Soms begint een personage middenin een scène doodleuk een nieuw verhaal te vertellen. Typisch voor Al Dente. De lange reeks voorstellingen sinds 1994 telt zowel collagevoorstellingen als klassiekers, bewerkt door regisseur Jos Nijhof, en regelmatig breken de acteurs daarin even met hun personage.

In een van de scènes luidt de klok twaalf keer over de graven, maar echt griezelig wordt het nooit. Grappig wel, en een enkele keer een tikkeltje flauw, maar zeker zo vaak volgt een

onverwachte wending. Niet voor niets begint het publiek tussendoor regelmatig te klappen.

De dood is evenwel een regelmatig terugkerend thema. Van de jongen die uit de hemel was gevallen, maar het gat niet meer kon terugvinden, tot de, nou ja, nét wat realistischere Kousbroek-bewerking van de Wolf en de zeven geitjes.

Al Dente, *Spookhazen & ander gespuis*. Begraafplaats Groenesteeg do 7-10 en 13-16 september, 20.15 uur, €12,50
Reserveren via www.aldente.nl

FILM

VRIJPLAATS

Première: Eerlijk zullen we alles spelen (SUB071-documentaire)
Vr 8 september, 20.00, entree: donatie
Zie verder: www.bioscopenleiden.nl

MUZIEK

GEBR. DE NOBEL

Def Americans – Johnny Cash Tribute
Vr 8 september, 19.30, €15,-
90's Now
Vr 8 september, 00.00, €10,50

Fuif

Za 9 september, 23.00, €15,-
Vallenfyre + Support: Implore + Graceless

Do 14 september, 19.30, €17,50

HET LEIDSE VOLKSHUIS

BplusC: Shaffy Podium
Za 9 september, 20.00, €5,-

DIVERSEN

AFRICAN STUDIES CENTRE

ASCL Seminar: God praat Afrikaans door Simon Witbooi aka Witbesem
Do 7 september, 15.30, aanmelden via asclleiden.nl

ASCL Seminar: The Orphan Industrial Complex door Kristen Cheney
Do 14 september, 15.30, aanmelden via asclleiden.nl

OPEN MONUMENTENDAGEN

Op verschillende locaties

9 en 10 september, gratis
KAMERLINGH ONNESGEBOUW
Lezing: Democracy, Publicity and Truth: Should we be worried about post-truth politics? Door Simone Chambers
Di 12 september, 13.15

KITLV

Lezing: Muslim Shrines in the Malay world

Ma 11 september, 9.00, kitlv@kitlv.nl

STUDIUM GENERALE (LIPSIUS)

Lezing: Buddhism in India
Wo 13 september, 19.30, gratis

PROGRAMMA STUDIUM GENERALE NAJAAR 2017 (1) www.studiumgenerale.leidenuniv.nl

Studium Generale organiseert brede activiteiten voor studenten, medewerkers, alumni en andere geïnteresseerden die graag over de grenzen van hun vakgebied heen kijken. **MITS NIET ANDERS VERMELD GELDT: TOEGANG IS GRATIS! GEEN AANMELDING NODIG. IEDEREEN IS WELKOM! (KOM WEL OP TIJD, WANT VOL = VOL!)** Voor een uitgebreid programma zie: www.studiumgenerale.leidenuniv.nl Voor een papieren programmaboekje mail uw postadres naar studiumgenerale@sea.leidenuniv.nl

SERIE: HUTSPOT

TIME AND VENUE

7:30 pm to 9:15 pm
Room 019, Lipsius Building,
Cleveringaplaats 1, Leiden
Voertaal Engels/in English

TUESDAY 5 SEPTEMBER 2017

From Sandcastles to Smartphones. The Development of Microchips and Modern Electronic Devices

Donna Carroll

SERIE: GLOBAL CHALLENGES

TIME AND VENUE

7:00 pm to 8:30 pm
Auditorium, Leiden University College,
Anna van Buerenplein 301, The Hague
Voertaal Engels/in English
Limited seats available – please register in advance through our website!
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl
This series is a co-production of Studium Generale and the Research Center of Leiden University College.

WEDNESDAY 6 SEPTEMBER 2017

Germany: New Leader of the Free World?

Merlijn Schoonenboom

WEDNESDAY 4 OCTOBER 2017

Hindu Nationalism in Indian Politics. Past, Present and Future

Pralay Kanungo

SERIE: INDIA IN LEIDEN

TIME AND VENUE

7:30 pm to 9:00 pm
(27 September: until 10:00 pm; 18 October: until 9:30 pm) Room 019,
Lipsius Building, Cleveringaplaats 1, Leiden

NOTE: 4 October 2017

7:00 pm to 8:30 pm
Auditorium, Leiden University College,
Anna van Buerenplein 301, The Hague
Limited seats available – please register in advance through our website!
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl

WEDNESDAY 13 SEPTEMBER 2017

Buddhism in India

Jonathan Silk

WEDNESDAY 20 SEPTEMBER 2017

Mujarewali. Courtesans and their art of seduction (Lecture cum demonstration)

Jolanda Boeijharat

WEDNESDAY 27 SEPTEMBER 2017

The Indian Ocean World in the 18th and 19th century. Forced Journeys, Unfree Labor, Marginal Stories

Nira Wickramasinghe

AFTER THE BREAK:

Shadow-Lines. Re-framing Decolonization in South Asia

Sanjukta Sunderason

WEDNESDAY 4 OCTOBER 2017

Hindu Nationalism in Indian Politics. Past, Present and Future

Pralay Kanungo

WEDNESDAY 11 OCTOBER 2017

Community through Custom? Changing Perspectives on Tribe in South Asia

Erik de Maaker

WEDNESDAY 18 OCTOBER 2017

Mapping the Saiva Landscape. Text and Temple

Peter Bisschop & Elizabeth Cecil

SERIE: KARL POPPER EN HANNAH ARENDT OVER HET VERSCHIL TUSSEN FEIT EN FICTIE

TIJD EN PLAATS

19.30 - 21.00 uur
Zaal 019 (25 september: zaal 011),
Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1, Leiden
Deze serie is in samenwerking met Home Academy.

MAANDAG 18 SEPTEMBER 2017

De politieke filosofie van Karl Popper

Herman Philipse

MAANDAG 25 SEPTEMBER 2017

Hannah Arendt over het totalitarisme

Herman Philipse

MAANDAG 9 OKTOBER 2017

De wetenschapsfilosofie van Karl Popper

Herman Philipse

MAANDAG 16 OKTOBER 2017

Hannah Arendt over mensenrechten

Herman Philipse

SERIE: BOTANISCHE TUIN, VAN HORTUS MEDICUS TOT LEVEND LAB

TIJD EN PLAATS

19.30 - 21.30 uur
(10 oktober: tot 20.30 uur)
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden
Deze serie is in samenwerking met Hortus botanicus Leiden.

DINSDAG 19 SEPTEMBER 2017

Botanische tuinen in Nederland

Rolf Roos

NA DE PAUZE:

Biomimetica en de botanische tuin

Bob Ursem

DINSDAG 26 SEPTEMBER 2017

Rijk van Flora. De hortus medicus en hortus botanicus als openluchtacademie in de Nederlandse 17de eeuw

Erik de Jong

DINSDAG 10 OKTOBER 2017

Orde in de chaos. Hoe Carolus Linnaeus het plantenrijk indeelde

Gerda van Uffelen

DINSDAG 17 OKTOBER 2017

Wie was toch die Dr. Von Siebold?

Carla Teune

NA DE PAUZE:

Joseph Dalton Hooker en de rododendrons van Sikkim. Of: An Englishman in India

Alexander Reeuwijk

DINSDAG/TUESDAY 24 OKTOBER/OCTOBER 2017

The seed of the rubber tree (lecture in English)

Redmond O'Hanlon

NA DE PAUZE/AFTER THE BREAK:

Een eeuwig glimlachende bloementuin. Kroonjuwelen uit de beginjaren van de botanie

Tinde van Andel

SERIE: RONDOM DE RUSSISCHE REVOLUTIE

TIJD EN PLAATS

19.30 - 21.00 uur
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden
Deze serie wordt vervolgd in november en december!

WOENSDAG 25 OKTOBER 2017

Komst en uitkomst van de Russische Revolutie

Henk Kern

Kamervragen

Foto Marc de Haan

‘Ik heb zoveel geluk gehad’

Cécilia Heil (19, global and comparative philosophy)

Huis: Oude Rijn 62

Kamer: 35 m²

Huur: € 650 excl.

Bewoners: 1

Hoe heb je je kamer gevonden?

‘Pff, dat was lastig. Ik heb me vrij laat bij de uni ingeschreven. Daarom moest ik veel dingen zelf regelen, waaronder mijn kamer. Vanaf het moment dat ik zeker wist dat ik hier zou studeren, bezocht ik iedere dag alle kamerwebsites voor *internationals* die er te vinden waren. Ik stuurde alle websites iedere dag zo’n twintig berichten om een bezichtiging te plannen, maar elke keer viste ik achter het net.’

Waar kom je vandaan?

‘Ik kom uit Berlijn, daar heb ik mijn hele leven gewoond. Ik ben hierheen verhuisd omdat het programma van Global

and Comparative Philosophy me zo aansprak.

‘Toen ik hier in de zomer op vakantie was bekeek ik nog een paar kamers, maar die vielen me erg tegen. Op één website zag ik toen deze kamer. Hij leek me perfect, dus ik reageerde toch maar. Ik hoorde niets meer en had de moed al opgegeven. Maar toen, twee uur voordat mijn trein naar Duitsland zou vertrekken, kreeg ik alsnog een antwoord dat ik langs kon komen. Ik moest kiezen: mijn trein naar huis nemen, of deze kamer bezoeken. Ik koos voor het laatste, en ik heb er geen spijt van gehad.’

Wat vind je het fijnst aan je kamer?

‘De ramen. Er is veel licht, en als ik de ramen open doe, wordt mijn kamer lekker gelucht. Wat ook heel fijn was, is dat de vaste bewoner alle meubels heeft laten staan. Ik hoefde niet veel zelf mee te

nemen. Daardoor geeft mijn kamer me echt een thuisgevoel. Ik voel me heel erg op mijn gemak hier, ook al is deze plek maar tijdelijk van mij.’

De huur is wel vrij hoog.

‘Dat is waar, maar niet veel hoger dan wat ik in Berlijn betaalde. Bovendien was die kamer kleiner en niet zo mooi als deze, met een eigen keuken en badkamer. Daarom was het voor mij niet als zo’n grote stap om hier te gaan wonen.’

Wat vind je van Leiden?

‘Ik vind het een hele fijne plaats! Berlijn is een fantastische stad die enorm veel mogelijkheden biedt. Als je wilt sporten, kun je kiezen uit honderd verschillende sporten in de buurt. Als je uit wilt, kun je kiezen uit drie keer zoveel barretjes en café’s. Die keuzevrijheid is heel fijn, maar soms weet je dan ook niet meer wát je

moet kiezen, juist omdat er zo veel is. In Leiden kan ik uit minder kiezen, maar ik heb toch niet het gevoel dat mijn mogelijkheden worden ingeperkt. Er zijn hier ook genoeg plekken om uit te gaan en je kunt ook lekker een beetje hangen in het centrum. En trouwens, als ik met mijn vrienden uitging in Berlijn, kwamen we uiteindelijk toch altijd bij dezelfde plekken terecht.’

Hoe was de introductieweek?

‘Heel erg leuk! De laatste dag hadden we een barbecue vlakbij. Mijn kamer was toen een soort servicepunt voor als mensen warme truien nodig hadden, hun spullen wilden dumpen of even naar de wc wilden. Het voordeel van wonen in het centrum. Ja, ik heb echt heel veel geluk gehad.’

DOOR MONICA PRELLER

Column

Schrapen

Mijn ouders zijn niet meer zo goed ter been, en vinden het op zich wel leuk als ik eens thuis ben. Zodoende besloot ik het grootste deel van mijn zomervakantie bij hen door te brengen, in Zeeuws-Vlaanderen. Ik zag het helemaal voor me: ik zou de hele zomervakantie fulltime werken, en op die manier mijn collegegeld voor volgend jaar bij elkaar schrapen. Dat ging anders dan gepland. Een zekere geel-zwarte supermarkt vond me te oud en een rood warenhuis had na een sollicitatiegesprek ‘opeens toch geen nieuwe krachten meer nodig.’

Om bij de Blokker überhaupt te worden uitgenodigd voor zo’n gesprek moest ik eerst 36 stellingen beantwoorden (‘Ik weet hoe ik een probleem moet aanpakken’ óf ‘Ik ben stipt op tijd’). Om extra kans te maken - we hebben het nog steeds over de vakkenvuller-functie bij Blokker - mocht ik een filmpje opnemen waarin ik mezelf voorstelde. Dat laatste zie ik mezelf nog wel doen voor Heel Holland Bakt, maar niet om de merchandise daarvan te verkopen. Uiteindelijk kwam ik terecht bij de plaatselijke camping, om te serveren in het restaurant. Ik had nog nooit in de horeca gewerkt, maar je hoefde niet eerst 36 stellingen te beantwoorden, dus dat leek me wel wat. Maitje gestuurd, op gesprek gekomen en diezelfde week nog een proefdag mogen draaien. Ook dat ging anders dan gepland.

Je zou verwachten dat mensen die ergens gaan eten waar de gehele menukaart is gedrukt in cursief *Comic Sans MS*, niet zo veeleisend zijn. Het tegendeel bleek waar. In mijn supermarkt-tijd was het heftigste dat ik meemaakte dat iemand soms een halve bloemkool wilde. In het restaurant is dat wel anders. Volwassen mensen die schaamteloos hun reeds opengemaakte bonbon komen ruilen, hun latte macchiato terugbrengen omdat ze het liever niet in een matglas hebben of hun koude chocolademelk (gadver) willen ruilen voor een nieuwe omdat ‘ie ‘niet goed genoeg geschud is’ en me dan vijftien minuten lang een uiteenzetting geven over de consistentie van de bruine drab. Gelukkig heb ik heel veel geduld met klanten. Maar niet met collega’s met wie ik moet samenwerken. Zeven uur achter een bar staan is zwaar, zeven uur achter een bar staan samen met iemand die het alleen maar over haar man heeft en hem constant ‘me mannetje’ noemt, is niet te doen.

Dus ging ik maar weer gewoon schrijven, voor de provinciale krant dit keer. Geen columns, maar reportages over mensen. Ik heb lang niet al mijn collegegeld voor volgend jaar bij elkaar kunnen schrapen, maar het was wel heel leerzaam: niet op locatie moeten zijn, betekent niet dat je vrij bent. Telefonisch interviewen kan in je pyjama, maar haalt het nooit bij een tête-à-tête. Installeer twee uur voor je deadline geen Rummikub-app. Maar bovenal: luisteren. Iets waar het bij menig columnist nog wel eens aan scheelt. En ik mocht mijn eigen kof-fieglazen en bonbons uitkiezen - dat is blijkbaar ook wat waard.

FEMKE BLOMMAERT is student taalwetenschap

Bandirah

